

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 213. szám
1940. szeptember 20., péntek

Feladó-szerkesztő:
SZ. JAKAB GÉZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 1071—1938.

Megkezdődtek Rómában Ribbentrop és Ciano tanácskozásai

**A háboru utáni új európai rendről folynak a megbeszélések
Előtérbe kerül Spanyolország szerepe**

Folytatódnak az Anglia elleni sorozatos légitámadások

Róma. (Rador.) A DNB levelezője jelenti: Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter csütörtökön 12 óra 50 perckor különvonaton Rómába érkezett. Az állomáson Ciano gróf olasz külügyminiszter, Dino Alfieri berlini olasz nagykövet, a külügyminisztérium magasrangú tisztviselői, valamint a fascista párt és a hatóságok képviselői fogadták. Jelen volt az érkezésnél Mackensel római német nagykövet is, továbbá a római német nagykövetség személyzete és a nemzeti szocialista párt helyi tagozatának vezetője valamint egy ezzenruhás küldöttsége. A diplomáciai testület tagjai közül Spanyolország, Magyarország és Szlovákia miniszterei voltak jelen. A szívélyes üdvözlések után a két állam külügyminisztere az állomás előtti tere ment, ahol a himnuszok elhangzása után disz-századok vonultak el. A tere német és olasz zászlók díszítették, az egybegyűlt tömeg pedig lelkesen énekelte a Führert és a Duceet, Róma lakossága, amely az utcákon nagy tömegekben gyülekezett, nagy ünneplésben részesítette a vendéget, akik a Villa Madamába szállásoltak el. Ciano gróf egészen a Villa Madamáig kísérte el a német külügyminisztert, ahol szívélyes búcsút vett tőle.

Róma. Az állomáson Ciano gróf elbucsuzott Ribbentrop külügyminisztertől, aki szállására hivatott. Este az olasz külügyminiszter diszbedéket adott német vendége tiszteletére.

Róma. A Stefani diplomáciai szerkesztője azt írja, hogy Ribbentrop látogatásának híre, már jóval a vendég megérkezése előtt ószinte meglepedést keltett egész Olaszországban. Azonfelül, hogy a birodalmi külügyminisztere osztatlan rokonszenynek örvend Itáliában és benne látják a Vezér egyik legközvetlenebb munkatársát, aki a Vezér utasításaihoz híven Bismarck politikai elgondolásait még csak tökéletesíti. A Duce külpolitikája teljesen hozzá

Ribbentrop a háboru döntő szakaszában utazott Rómába

Rómából jelentik: Az egész olasz sajtó hatalmas cikkekben foglalkozik Ribbentrop birodalmi külügyminiszter odaérkezésével. A lapok meglepedésüket fejezik ki a látogatás felett és leszögezik, hogy

valahányszor a fascizmus fővárosában látják Ribbentrop még jobban megerősödik hitük és bizalmuk a közös és végső győzelemben.

A Popolo di Roma szerint a két tengelyhatalomnak diplomáciai és katonai tevékenységét a legaprólékosabb részletekig összhangba kell hozni, mert hiszen

az Északi tengertől az Indiai óceánig folyó háboru egyetlen hadművelet, — miután egyetlen ellenséggel állnak szemben.

Ezt a háborut egységes szellemben, egységes vezetéssel kell az egységes és totális győzelemig vezetni.

idomul a német birodalom célkitűzéseire. A német—olasz együttműködés — írja az olasz lap — még abból az időből származik, mikor mindkét nemzet küzdött szabadságért és az őket megillető nagyságért, amikor birodalmi törekvéseik egyként akadályokba ütköztek. Az előregedett nyugati hatalmak Versailles előtt és után is megakarták akadályozni ezeket a törekvéseket, sőt a jelenleg folyó háboru elején bekerítés politikájához folyamodtak. A két ifju forradalom azonban legyőzött és legyőz minden akadályt és szembenéz minden veszéllyel.

Róma. Ribbentrop Rómába érkezésével foglalkozik az egész csütörtöki olasz sajtó. A Tribuna vezércikkét ír a nagy eseményről és kiemeli, hogy miközben a német és olasz had erők a halálos csatát készítik elő a közös ellenség: Anglia számára, a két tengelyhatalom vezetőállamférfiai az új európai rend alapjainak lefektetésével foglalkoznak és a nemzetek és nemzetiségek helyzetének rendezése mellett főgondjukat képezi a gazdasági újjászervezés. Leszögezik az olasz lapok, hogy a tengelyhatalmak teljes erőfeszítés mellett

Spanyolország egyre nyilvánvalóbb formában nyilatkozik meg a nyugati hatalmak ellen és a tengely mellett.

A katolikus Avenire Italia, arról ír, hogy a fegyver a Közelkeletet is védi minden kísérlet től, és politikai kísérletezéstől és ugyanez a szellem vezette a tengelyt, mikor a Balkánt megmentette a konfliktusba való belesodródástól.

Rómából jelentik, hogy Ribbentrop német külügyminiszter péntek estig marad az olasz fővárosban. Serano Sunner spanyol külügyi miniszter állítólag szintén az olasz fővárosba utazik.

Berlinből jelentik: A német lapok is hosszasan kommentálják a birodalmi külügyminiszter utazását. A Völkischer Beobachter szerint nemcsak az Anglia elleni háboru, hanem az új európai rend is olyan problémákat vet fel, amelyeket a tengely államférfiainak együttesen kell megoldaniuk és a megoldásokat is közösen kell megtalálni.

A London elleni légitámadások és az olaszok egyiptomi előnyomulása a győzelem jegyében még jobban megerősítik a német—olasz baktársaságot. Az Essener Nationalzeitung azt írja, hogy

a tengely hatalmai nagyfontosságú események előestéjén, — mint a jelen helyzetben is — együttesen dolgozzák ki a megoldás módját és most, hogy Anglia elleni háboru döntő szakaszhoz érkezett el, a régi európai rend összeomlott, a Földközi-tengeren, Euró-

dában, sőt az egész világon látni kell veles a tengelynek építő munkáját.

és új rendszer teremtését, amelynek egyik fontos eseménye most van bekövetkezésében.

A tengelyhatalmak szerint Spanyolország nélkülözhetetlen elem Európá újarendezésének

Berlin. (Rador.) A német sajtó köszönti Serrano Sunner spanyol beügyminisztert, Németországba való érkezése alkalmából. A Deutsche Diplomatisch Politische Korrespondenz szerint a spanyol miniszter Berlinben való jelenléte bizonyíték arra, hogy Spanyolország megszünt „megtört” hatalom lenni. Németország és Olaszország, amelyek résztvettek Franco tábornok szabadságharcában óhajtják, hogy Spanyolország vissza kapja nagyhatalmi pozícióját. A tengelyhatalmak nélkülözhetetlen elemnek tartják Spanyolországot, a kontinens újászervezése szempontjából. Éppen azért, — fejezi be a német lap — a német nép örömmel üdvözli az előkelő vendég személyét, akiben a jövőbeli európai szolidaritás hírnökét látja.

Hivatalos jelentés az angol alsóház titkos üléséről

Berlin. A DNB közli Londonból, hogy az alsóház titkos ülése után az alábbi hivatalos közleményt bocsátották ki:

„Az alsóház titkos ülésén megtagadták a főváros elleni légitámadás ügyét. A Londont és az egyéb érdekelt körzeteket képviselő alsóházi tagok egész serege intézkedésre hívták fel a kormány figyelmét. A felszólalásokra a belbiztonsági és az egészségügyi miniszter válaszolt.” (Rador.)

Újabb hatalmas angol motormegrendelések az USA gyáraiban

Newyork. Amerikai lapok közlik, hogy Anglia a detroiti motorgyáraknál 6000 darab 16 hengeres Rolls Royce motort, más gyáraknál pedig további 10.000 kisebbméretű motort rendelt. Az angol kormány ezenkívül kétszázötven úgynevezett „repülőerősséget” rendelt, amelyeknek kiszállítására — állítólag — megkapta az engedélyt. A repülőerősség óriási méretű repülőgépek és amerikai találmány.

Kanadába érkezett az Angliának átengedett USA hadihajók második csoportja

Newyorkból jelenti a DNB: Az Egyesült Államok által Angliának átengedett régi torpedórombolók második csoportja megérkezett a kanadai kikötőkbe. A torpedórombolókat nyomban a brit haditengerészet rendelkezésére bocsátják.

Gandhi az erőszak ellen

Bombay. Gandhi, a hindu nép vezére intervjut adott az Association Press munkatársának, amelyben kijelentette, továbbra is az erőszaknélküliség híve, amelytől eredményt vár. A hindu kongresszus összes tagozatait fel szólította, hogy mindaddig, míg nem beszél meg az indiai alkirályal a hindu néppel kapcsolatos politikai kérdéseket, tartózkodjanak mindennemű erőszaktól és törvénytárástól.

Ismét bombázópor hullt Londonra, Közép- és Délangliára

Berlin. (Rador.) A német véderő főparancsnoksága jelent: „A kedvezőtlen időjárás ellenére légi erők tegnap is folytatták támadásaikat London környékének fontos katonai célpontjai ellen.

Eredményesen bombáztuk Tilbury kikötőjét, Chatham hajójavító üzemét, valamint a Viktoria kikötő petroleumszállító hajó kigyulladását. Az éjszaka folyamán fokozott erővel folytattuk London ellen a megtorló támadásokat. Erős pusztításokat váltottak végbe Silvertown és Royal Albert kikötőjében. London több negyedében óriási tüzek keletkeztek. Anglia más részén is bombatámadásokat intéztünk, így Liverpool kikötőjét, Billingham vegyi üzemét bombáztuk és támadásokat intéztünk Középanyán több légi kikötője ellen. A tegnapi nap folyamán is folytattuk az aknák lerakását Délanglia partjai előtt.

Északíranciaország és Belgium ellen az ellenség légi támadásokat intézett anélkül azonban, hogy katonai célpontokban lényeges pusztítást idézett volna elő. A bombatámadások több pol-

90 halott, 350 sebesült áldozat az Anglia elleni szerda éjszakai támadásnál

London. (Rador.) Az angol légügyi és belbiztonsági minisztérium közli: A brit sziget, különösképpen a főváros elleni légitámadások szerdáról csütörtökre hajló éjszaka folytatódtak. Elszigetelten és kisebb alakulatokban érkezett ellenséges repülőgépek nagy erővel de öltészerűen bombázták a fővárost. A bombák több körzetben okoztak rombolásokat, egyes bombák rendkívül nagykaliberűek voltak. Gyújtóbombák egyes helyeken tüzet okoztak, de a tüzeket azonnal eloltották a passzív védelmi szervek gyors közbelépésével. Az első jelentésekből kitűnik, hogy számos áldozat is van és ezeknek számát provizorikusan 90 halottra és 350 sebesülthez becsülik. Az ellenség tevékenysége Londontól eltekintve, széles szákaszon folyt le, de jelentéktelennek minősíthető. Jerseyre és Lancashire tartomány több városára dobtak bombákat, ugyancsak Essex, Kent, Jorkshire és Sussexre, valamint az ország északi, északkeleti és délnyugati részeire, ahol rombolásokat nem okoztak a támadások, de néhányan meghaltak és megsebesültek. A legújabb jelentések szerint a szerdai légiharcok során 46 ellenséges repülőgép sem misült meg, míg mi 12 gépet veszítettünk. Hét pilótát sikerült megmenteni.

gári személyt megölték. Szeptember 19-ére virradó éjszaka angol repülőgépek Nyugatnémetország fölé hálóztak, de a légháritó tüzérség visszatérésre kényszerítette őket. Bombákat teljesen lényegtelen célpontokra dobálták le.

Három kórház elpusztult annak ellenére, hogy a vörös kereszt jelzést az angol bombázók messziről észrevehették. A támadás következtében 9 gyermek meghalt 12 megsebesült. Az éjszaka folyamán légháritó tüzérségünk 9 angol repülőgépet lelőtt, míg kettőt éjszakai vadászgépeink pusztítottak el. A nap folyamán, légi csata során, 24 ellenséges repülőgépet lőttünk le. Az Északi-tenger partjainak közelében egy tengerészeti légháritó öt angol repülőgépet és másik két gépet megrongált. Tegenap az ellenség összesen 38 gépet veszített. Tizenhárom német gép hiányzik.

Berlin. Német bombavetőik ma újból London, Liverpool, New Castle és még más városok felett is jártak. Nagy légiharcok közepette 35 gépet veszítettek az angolok, míg 13 német gép nem tért vissza.

London. A német repülőgépek a múlt éjjel ismét számos bombát dobtak le London felett és főleg a keleti és délkeleti városrészekben okoztak károkat, ahol több ház összeomlott. A halálos áldozatok száma nagyobb, mint kedden éjszaka volt. A Westminster-székesegyházat is bombatalálat érte, de itt az okozott kár nem nagy.

Különben a DNB jelentése szerint a német véderő főparancsnokság közli, hogy Anglia az utóbbi hat hét alatt 2096 repülőgépet veszített.

Sinclair, angol légügyi miniszter tegnap beszédet mondott, amelyben közölte, hogy augusztus nyolcadika, vagyis a nagyarányú német légitámadások megkezdése óta Németország 1867, Anglia pedig 670 repülőgépet veszített. A németek a repülőszemélyzetben többezret veszítettek az angolok négy-százat.

London. A légügyi minisztérium jelentése szerint szerdán Ostendet támadták az angol bombavetőik. Antwerpen, Calais, Kreppel, Seebriège, Brüsszel, Cherbourg és a Köln melletti Stöcking felett is jártak, míg a németek egész Délkeletangliát bejárták és főként a Kent grófság felett ledobott bombáikkal okoz-

tak súlyos rongálásokat. A London felé eljutott német gépek is nagy pusztításokat okoztak.

Amszterdam. A londoni titkos szolgálat jelentése szerint súlyos büntetésben részesülnek azok, akik légiriadó alkalmával a földalatti vasút alagútjaiba húzódnak.

Newyork. Az Associated Press jelentése szerint Londonban a széles néptömegek körében terjedt hangulat uralkodik és ezért az angol kormány sulyos gondjai vannak, hogy a fedél nélkül maradt emberkegyet keifelleg élelmehessék: és ruházati cikkeket is ellássák.

Berlin. Protestáns egyházi körök a belföldön csakugy, mint a külföldön nagy felháborodással vették tudomásul, hogy angol repülő von Bodensching által alapított és világhírűvé vált Bethel menedékhelyet is bombázták és azt súlyosan megrongálták. Ez az intézkedés, mint azt meglátjuk, állandó összeköttetésben állott angol és amerikai protestáns egyházi körökkel.

Kilenc gyermek meghalt . .

Berlin. Szerdáról csütörtökre virradó éjszaka angol repülőgépek jártak Nyugatnémetország felett, azonban a német éjjeli vadászgépek visszatűzték őket. Bodenschwingnél 3, nagy vörös keresztel megjelölt kórházépületet romboltak szét. Kilenc gyermek meghalt, tízenketten megsebesültek.

Hamburg tisztviselő- és munkásnegyedét bombázták az angolok

Hamburg. Szemtanuk állítása szerint a keddi éjszaka Hamburg felett járt angol gépek egyetlen gyárat vagy üzemet sem rongáltak meg, ezzel szemben azonban lakóházak sorában végeztek pusztításokat és az ornsdorff temető sírjait is megrongálták. Kistisztviselő- és munkások lakónegyedét támadták az angolok, amely negyedek nagy távolságban felel szenek a katonai célpontoktól.

Angol hadijelentés: Junkers-gépek támadták Máltát

Kairó. (Rador.) Az angol főparancsnokság közli: Az angol repülőgépek folytatják az ellenség repülőtereinek, utvonalaiknak és közlekedési eszközeinek bombázását. Szeptember 17-re virradó éjszaka támadást intéztünk Beghazi légikikötője ellen és több hangárt és repülőgépet pusztítottunk el. Az ellenséges repülőgépek igyekeztek megakadályozni támadásunkat, de eredmény nélkül. Másnap támadást intéztünk a Beghazi közelében levő katonai célpontok ellen. Ezután újabb hangárt gyújtottunk fel, két repülőgépet megsemmisítettünk, számos repülőgép megrongálódott és egy-

Történelem

Irta: Duttner János

Egy kép jut az eszembe. Nagyon régen jártam, de ha behunom a szememet, még ma is megjelenik előttem.

Hatalmas mező tárul fel előttem, amely szelid dombokba emelkedik a háttérben. A mezőt egy folyó szeli át. Most a mező egyszerűen megelevenedik. Lónyeres szeli át a levegőt, nehéz, földrengető járásu paripák dobognak elő a mező egyik végén, nyergükben büszke lovászaik, a büszke, félelem és gáncs nélküli lovagok. A nap egy pillanatra előbujik felhő-pajzsa mögül és fényes, nehéz páncélzaton, tojóforgós sisakokon, hüvelyknyi pallasokon törnek meg sugarai.

A mező másik vége egy merő vibrálás, folytonos nyugtalan mozgás. Azsía szabad pusztájának levegőjét árasztják magukból azok az alakok, akik ott feljönnek. Első pillantásra azt lehetne hinni, hogy a görög mitológia kentaurjai elevenedtek meg, mert jó és lovas egynek látszik, együtt mozog, talán még együtt is gondolkodik. De akkor megcsillannak a kétméteres ijjak, villogó görbepengék, hőr-pajzsok és vijjogó „huj, huj” kiáltások kényszerítik remegő ágaskodásra a lovagok nemes paripáit.

A két lovassereg rövid ideig egymás erejét igyekszik felbecsülni, a gyenge pontokat kipuhatólni, majd az egyik sereg furge paripái hátracsapott füllel félelmetes vágatába kezdenek, a lovagok alatt is serényebb mozgásba kezdenek a nehézpáncélzatú lovagok és a két sereg összecsap. Sokáig, hosszú ideig csak a fegyverek csengését, lovagok horkadását, szilaj csatakiáltásokat hallani,

amelybe egyre gyakrabban vegyülnek bele a sebesültek kiáltásai, majd a két sereg hirtelen megint ketté válik és a győztes lovagok üldözni kezdek megfutamiót ellenfeleiket. A csatának vége.

A mezőt környező dombok egyikén most egy eddig még nem látott lovassereg jelenik meg. Élűkőn, a sok szépszáj lovag közül is kiűnik hatalmas természetű egy, a többinél sokkal fényesebb páncélzatú lovas. Sisakját büszke, lengő sástollak díszítik, arcán pedig valami fensőséges, parancsoláshoz szokott tekintet, amelyet most a diadal büszksége önt el.

A lovagok csapatán gyors moraj fut végig: „A császár!”

A kép elhomályosodik, a fényes lovagok eltűnnek, megszűnik a fegyverek, a páncél csörrenése, elhallik a paták zaja.

A képekönny egy lapot fordul. Nem sokat változik, csak mintegy ezer és egnéhány évet... És máris megjelenik a következő kép. Először csak szürke, egymásba vesző ködömegeket látok. Lassan kiérszül a kép, már ki tudom venni a házakat, egyre élesebben látszanak a hatalmas, pompás épületek, széles, egyenes utcák. Hatalmas városot látunk. Azaz, már nem város, csak volt az. Az épületek rombadőlvé, a gyönyörű paloták falain méteres nyílások, büszke kőkolosszusok porbadóntva. A ragyogó uccasorok még megvannak, de mélyen mélyebb töcsérek ásítanak felénk, mint megannyi kráter.

Messziről különös zugás hallik, apró pontok jelennek meg és a város felett vijjogó, segélykérő hang szájl a magasba, mintha meg akarná állítani a közelgő veszedelmet. Az emberek rémülten rohannak, majd eltűnnek a megmaradt házak belse-

jében. A zugás egyre erősödik, a pontok nagyobbodnak és harajmas, madárszerű fémtestek csillagnak meg a levegőben. Repülőgépek.

Valamit ledobnak, ami zuhan, zuhan, majd hirtelen semmit sem látni. Egfelétörő lángnyelvek, felrepülő köd, por és füstömegek zárják el a játhatárt. A repülőgépek eltűnnek és fájó, dermedt csendet hagynak maguk után, amelyet az itt is, ott is feltűnő lángok ropogása, emberi jajveszéréklés, gépek zakajolása tör meg.

Nemsokára a jelenet ismétlődik. Újabb zugás közeleg a levegőben, a veszélyt jelző szírnék újra égnek kűdik sűrű panaszukat és rövid idő múlva három gépmadár jelenik meg a haláraitelt város felett. De mi ez?.. Semmi sem történik! A három gép méltóságteljesen kering egy darabig az égen, majd megfordulnak és visszatérnek. Az emberek újra előbujnak rejtékelyükről és értelmetlen csodálkozással bámulnak az eltűnő gépek után.

Azok pedig visszatérnek kiinduló pontjukhoz és leszállás után kijép az egyikből egy ember, akit semmi sem különböztet meg az öt környező többiekől, csak az, hogy közeledtəri mindenki feszes tisztelgésbe merevedik. Mindenki némán hódol a győztes légihaderő parancsnokának.

Két képet láttam. Olyannyira különböző volt a kettő és mégis olyan annyira egy. Hogy ezer év múlt el azóta? Mi az? Hogy kardok, nyilak és lovag helyett gépfegyver, bomba és repülőgép jelent meg? Nem számít!

A kép, a lényeg ugyanaz: az erősebb, a kitartóbb, a számbeliileg túlerőben levő győzött és akkor a harctér és a legyőzött ellenfél fölött megjelenik a győztes hadvezér, mint a diadal szimbóluma és biztosítéka és büszke tekintete azt látszólag mondani: „Jaj a legyőzötteknek.”

Benzinrakéták felrobbant. Sidi Barraninál bombáink ellenséges ágyútegeket találtak el. Egy gépünk megmentett egy ellenséges vízrepülőgépet.

Számos Junkers 87 jelzésű német bombavető repülőgép olasz vadászgépektől támogatva bukórepüléses bombatámadást kísérelt meg Malta szigete ellen.

A bombázásnak nem voltak áldozatai. Két Junkers gépet és egy olasz vadászgépet Hurricane és Gladiator gépeink lelőttek. Két olasz pilótát, akik ejtőernyő segítségével menekültek, elfogtunk. Repülőgépeink eredményes támadást intéztek az eritreai és szómáliai repülőterek és kaszárnyák ellen. Bombavető repülőgépeink több napon át támadták Elwak helységét. Eredményes támadást intéztünk Birkao rádióállomása és légikikötője ellen.

Az olasz legihaderő szembeszállt a támadó angol hajóhaddal

Róma. (Rador.) Az olasz főhadiszállás közli a következőket: Ellenséges tengerészeti egységek támadást intéztek Bardia és Sidi el Barrani között a partok mentén levő csapataink ellen. Repülőgépeink a támadás megszakítására és visszavonulásra kényszerítették a hajókat. Egy 10 ezer tonnás hajót egyik repülőgépünk súlyosan megrongált. Számtalan bombatámadást intéztünk már az ellenség felvonuló csapatai és gépesített osztagai ellen. A támadások eredményeképpen megakadályoztuk Marsa Matruh közelében a katonai jellegű munkálatokat. Az ellenség Tobruk és Berházi közelében intézett légitámadásokat csekély eredménnyel. Két ellenséges repülőgépet vadászgépeink lelőttek, másik három valószínűleg megsértek, a tengerészet léghárító tüzérése pedig szintén lelőtt egy ellenséges repülőgépet. Összes gépeink viszatérték támaszpontjaikra. Az ellenséges repülőgépek Rhodos és Leros szigetét bombázták ötlesterüen és több bomba a tengerbe esett. A bombázásnak nincsenek áldozatai. Az egyik ellenséges repülőgépet a léghárító tüzérése lelőtte. Keletafrikában az ellenség Cassala, Assab, Geavello, Mogadiscio, Diredua felett repült el gépeivel és a bombázásoknak 7 halálos áldozata van, tizenhárom pedig megsérült. A rongálások jelentéktelenek. Az olasz légi haderő gépei bombázták az adeni kikötőben horgonyzó ellenséges hajókat.

1835 gépet vesztek az angolok augusztusban és szeptember első hetében

Berlin. Hivatalos megállapítás szerint augusztusban az angolok 1354 gépet, míg szeptember első hetében máris 481 gépet vesztek.

Berlin. Londonban szerdán 16 órakor már hetedszer rendeltek el légiiradót, amely egymagában hat órán át tartott. Az angol légvédelem állandóan munkában volt és ez alkalommal főként London keleti negyede szenvedett igen sokat, a crowdoni és Durdenben-dorst repülőterek olyan súlyos sérüléseket szenvedtek, hogy a repülőgépek kifutója is megsérült és így a start lehetetlenné vált. A repülőtereken állomásozó gépek közül sokat felgyújtottak a német bombák. A német bombavetők sok záróleggömböt lelőttek, míg nagy számú léggömb a szélviharban elszabadult he-

„Az angol világbirodalom vagy megadja magát vagy elpusztul . . .”

Róma. A Popolo d'Italia megállapítja, hogy a londoni dokkok és élelmiszerrakéták elpusztulásával az angol kormány most Liverpoolból vasúton és tengelyen akar élelmiszert szállítani Londonba.

Churchillék — írja a lap, — most tragikus dilemma előtt állnak: vagy kiüritik a fővárost, amelynek élelmezése lehetetlenné vált, vagy levonják a súlyos helyzet következményét, amelyet a német légi fölény idézett elő.

Mindaz annak a felelőssége, aki klikkjével együtt felkészületlenül háborúba sodorta Angliát, bár, ami a felkészültséget illeti, az a véleményünk, hogy

Anglia szövetségeseinek utolsó vércsepp-jéig és protezsztjainak legnagyobb áldozatkészségéig volt felkészülve.

A dilemma megoldása egyszerű és kézenfekvő: vagy megadja magát az angol világbirodalom, vagy elpusztul.

Syriában és Marokkóban nyugodt a helyzet

Genf. Vichyből hivatalosan megcáfolják azt a tendenciózus hírt, mintha Olaszország a Syriában levő francia hadsereg leszerelésén kívül rekvirálási jogot is követelt volna magának és ennek következtében syriai nacionalista körökben izgal-

Több házat felrobbantottunk, tüzvészek keletkeztek és a bombázások zaját a rádióleadó állomás is közvejtette.

Egy időzített bomba Mussolini autója közelében robbant fel

Róma. (Rador.) A Duce autója ma egy elzárt ucca közelében járt, ahol egy tabla figyelmeztette a lakosságot arra, hogy a közelben egy még fel nem robbantott, időre beállított bomba van. Ez a bomba felrobbant és a robbanás nyomán keletkezett törmelékek valószínűleg elborították Mussolini autóját. A Duce kiszállt a gépkocsiból és megtekintette a robbanás helyét, valamint a robbanás által okozott károkat.

Berlin. A Frankfurter Zeitung vezércikkében az angol-egyiptomi 1936. augusztus 26-án megkötött szerződésről ír, mely a védelem álláruigye alatt guzsbakötötte Egyiptomot. A szerződés szerint ugyanis angol csapatok maradhatnak mindaddig a „szuverén” Egyiptom területén, amíg az egyiptomi hadsereg egyedül lesz képes az állam szabadságának és biztonságának megvédésére. Így csempészte be Nagybritannia hadseregét Egyiptomba és így tudott a szejzi-csatorna megvédésére támaszpontokat szerezni, amit most természetesen az Angliával harcban álló fasiszta Olaszország nem nézhet tovább ölbetett kezekkel.

A Giornale d'Italia megállapítja, hogy az Egyiptomban levő angol csapatokat parancsnokló Wells tábornok 250 ezer ember felett rendelkezik. Ezek közül 110 ezer angol katonára, 80 ezer ausztráliai, újzealandi, rhodéziai és lengyel, van ezenkívül 30 ezer emberről megerősítés, akik a Jöreménység fókáin és a Vöröstengeren keresztül érkeztek Egyiptomba, illetve Palesztinába.

Kairo. Az angol hadijelentés szerint az ellenség Sidi el Barraninál és Somuhánál szerzett állásainak kiépítésével foglalkozik. Más fronton nincs újság.

dett igen sokat, a crowdoni és Durdenben-dorst repülőterek olyan súlyos sérüléseket szenvedtek, hogy a repülőgépek kifutója is megsérült és így a start lehetetlenné vált. A repülőtereken állomásozó gépek közül sokat felgyújtottak a német bombák. A német bombavetők sok záróleggömböt lelőttek, míg nagy számú léggömb a szélviharban elszabadult he-

tott lenne a hangulat. Vichyben megállapítják, hogy a gazdasági nehézségektől eltekintve, Syriában nyugodt a helyzet, ugyanígy Marokkóban is, ahol gazdasági szempontból semmilyen nehézség nem mutatkozik.

Bern. (Rador.) A Stefani-iroda jelenti: Dakarban két nappal ezelőtt több francia hadihajó kötött ki. Ez a híradás Londonban

Távolkeleti együttműködés készül az idegen hatalmak ellen

Peking. A Pánázsiai Kina-társaság politikai programot adott, amelyben bejelentik, hogy a Távolkeleten komoly együttműködést szerveznek meg egységes pánázsiai tömb megteremtésére, amelyben Kina és Japán is együttműködnének. Mandzsukoort elismernék,

nagy feltűnést keltett. Az angolok körében az a vélemény alakult ki, hogy a francia hadihajóknak az a feladata, hogy Nyugatafrikában erővesen közbelépjenek az ott észlelt és a vichy-i kormánnyal szemben mutatkozó ellenséges mozgalom miatt. Viszont olyan vélemény is hangzott már el, mintha a franciák az angolok tudtával haladtak volna át a gibraltári szoroson.

Londonban egyébként az a hír is járja, hogy egy Sziriában, mint Északafrikában súlyos ellentétekre van kilátás. A hírtörzés egyelőre ismeretlen és nem tudni, hogy az angolok ezt a hírt nem azért költötték-e, hogy a londoni lakosságot lelkileg megerősítsék vagy talán valamilyen angol támadás készül a fenti területek ellen.

Végül arról vélnek tudni Londonban, mint ha két francia politikus, akik a Pétain-rendszer ellenségei és Churchill hívei. Délalgerban tartózkodnának, hogy ott a néger katonaságot fellátsák Algir katonai kormányzója ellen. Az angolok egyébként szüntelenül izgatnak Marokkóban, Algirban és Tuniszbán, ahol igen alkalmas talajra találtak, hogy a jelenlegi francia kormány ellen hangolják a lakosságot.

Vádindítvány Daladier és Gamelin ellen

Genf. A francia legfelsőbb törvényszék főügyésze vichy-i jelentés szerint vádindítványt tett a letartóztatásban levő Daladier és Gamelin ellen.

Az USA-ba látogat a brazil hadsereg vezérkari főnöke

Rio de Janeiro. (Rador.) A DNB jelenti: A braziliai lapok szerint Monteiro tábornok, a brazil hadsereg vezérkari főnöke október hónap elején az Egyesült-Államokba utazik. A braziliai vezérkari főnök az USA vezérkari főnökének ama meghívására utazik az Egyesült-Államokba, amellyel ez valamennyi dél-amerikai állam vezérkari főnökét meginvitálta.

Újabb háromszázmillió dollár hadicélokra

Washington. Az amerikai hadügyminisztérium a kongresszustól újabb háromszázmillió dollár hitelt kért a repülőgépgyártás gyorsítására. Ennek megfelelően az amerikai repülőgépgyártás létszámát 95.000-ról 160.000-re emelik fel. A kormány felszólította Amerikát a huszonegy repülőgépgyárat, hogy a repülőgépgyártást a csúcspontra fokozzák és ennek értelmében ezek a gyárak huszonegy órák szakadatlan termelésre rendezkednek be.

Cordell Hull véleménye az indokina helyzetről

Washington. (Rador.) A német távirati iroda jelenti: Az indokina helyzettel kapcsolatosan feltett kérdésre és arra, hogy vajon lehetséges-e az ellenségeskedések kitörése? Cordell Hull amerikai külügyi államtitkár kijelentette: Nem tételezhető fel, hogy a japán kormány ne respektálná ígérteit a statusquo meg nem változtatására vonatkozóan. Hull külügyi államtitkár még hozzátette, hogy az engedményes nemzetközi területek rendőrségének megszervezése érdekében Japánnal folytatott tárgyalások nem haladtak előre.

URANIA: Nagyfilmex színháza. Tel.: 12-32.

8, 5, 7.15, 9.15 órákor

Minden idők leghatalmasabb háborús filmje! Varsó bombázása és elfoglalása a német csapatok bevonulása Varsóba. A lengyel csapatok teljes megsemmisítése!

Lengyelországi hadjárat

Telefon jegyelvét d. e. 11-12-ig. d. u. fél 3-tól. — Legújabb háborús UFA hirdató!

Hoover szerint az USA-nak nem harcra, hanem a háboru utáni gazdasági lehetőségekre kell felkészünie

Newyork. Hoover, az USA volt elnöke, a pennsylvaniai tudományegyetemen előadást tartott. Azt ajánlotta a volt elnök, hogy Amerika ne gondoljon a háborúra, hanem inkább arra, miként tudja megszervezni a háboru utáni időkre az amerikai gazdasági élet védelmét. Erre három tervet ajánl: 1. Az ipari erő fokozása. 2. Függetlenítés elsőrendű anyagok dolgában az idegen piacoktól. 3. Kölcsönös kereskedelmi megállapodások megkötése. Arról is beszélt Hoover, hogy az aranyról nagy értékesítő várható, ami inflációt von maga után. Ha az USA bekegyesedik a háborúba, ez megsemmisítené a jövő nemzedék számára a nemzetgazdaság szabadságát és botor elv az, melyen egyes amerikai államférfiak a jövőt fel akarják építeni, hogy a szabad nemzetek gazdasági egyesülését állítsák szembe a totális nemzetek gazdasági blokkjával. Ez az elgondolási terv még megvalósulása előtt magán hordja az értelmesség bélyegét. — fejezte be nyilatkozatát Hoover.

Demokrata lap a republikánus jelölt mellett

Newyork. (Rador.) Több mint 30 év óta — jelenti a DNB — ezuttal első ízben támogatja a független demokrata lap, a Newyork Times egy köztársasági elnökjelölt megválasztását. A lap valóban Willkie mellett foglalt állást, miután — írja a demokrata lap — ez jobban tudja a nemzetvédelmet megerősíteni, mint Roosevelt, miután ő megérti a növekvő termelés szükségességét. Willkie-nek még az az előnye is meg van, hogy nem támogatja a jelenlegi elnök elhízázott pénzügyi politikáját. A lap azzal zárja cikkét, hogy állásfoglalásával csakis a hagyományok tiszteletét kívánja szolgálni, amely különösen a mai kritikus időkben drága kell legyen.

Olasz repülőgépek nem bombázták Kairót

Róma. A Stefani jelentése szerint az olasz repülőgépek nem bombázták Kairót, amelyet nyílt városnak nyilvánítottak. Az olasz repülőgépek csak a Suez melletti raktárakat és katonai jellegű erődítéseket támadták.

Róma. A Stefani diplomáciai szerkesztője szerint az olasz gyálság bámulatos szívóssággal és hősiességgel végezte elfolyomulását Egyiptomban. Egyiptom népe egyébként már megérti, hogy Olaszország jogosan védi meg érdekeit a Nagybritannia ellen, amely a független Egyiptomból szárazföldi, tengeri és légi célpontokat, valamint komoly hadiraktárt csinált.

Lisszabon. (Rador.) A NTI jelenti: Angol hadihajók feltartóztatták a Serpa Pinto nevű portugál gőzöst, amely Braziliából érkezett. A hajót őrizet mellett Gibraltárra szállították. A hajó kapitánya állítólag nem tudta felmutatni azt a hajózási okmányt, amelyet az angol kormány megkíván.

A hajón utazott a manaosi olasz konzul is, akit több más olasz személyiséggel együtt az angolok letartóztattak.

Lisszabon. (Rador.) A Kelet-Afrikából visszatérő Pungoe nevű portugál hajót az angolok feltartóztatták és a gibraltári kikötőben tartják.

Október 18-án vonulnak be a görög hadkötelesek

Athénből jelentik: A Stefani közli, hogy az 1940-es korosztály behívását október 18-ra halasztották. (Rador.)

Román konzulátus Kolozsváron és Nagyváradon

Budapestről jelentik: A szerdai magyar miniszteri tanácsülésen a magyar kormány hozzájárult a román kormány ama javaslatához, amely szerint két román konzulátust kíván létesíteni és pedig Kolozsváron és Nagyváradon. (Rador.)

Antonescu tábornok-államvezető újabb leleplező levele a múlt hibáiról

Szeptember 22-én beszédet mond Hor'ia Sima helyettes miniszterelnök a legionista-mozgalom célkitűzéseiről — Uj államtitkárok

Visszavonták a vallás-felekezetek működését szabályozó miniszteri rendelkezést

Bucurestiből jelentik: Ion Antonescu tábornok miniszterelnök, az ország összeomlására vezető eseményeket magyarázó okmányok sorozatában ma Antonescu Ion tábornok akkori vezérkari főnöknek 1934. december 8-án a miniszterelnökhöz intézett következő levelét adja át a nyilvánosságnak:

„Miniszterelnök ur!

Tegnap küldött levelem tolytatásaként lezajlott ugyancsak tegnap a legfelsőbb haditanács ülése. Itt egyik két hónapon belül leszállításra kerülő rendelés megvitatásáról volt szó: 3500 gépfegyverről, melynek megérkezéssel 9000-re emelkedett volna ez a fegyverállomány. Dobre és Tanasescu ezredek úgy jelentették az esetet, hogy a fegyverek nem készülnek kellő és megfelelő, jó minőségűből, bár erre vonatkozólag Crojoca, a prágai gyár vezetője biztosítékokat adott, sőt azt is megígérte, hogy a fegyverszállítások minden késés nélkül érkeznek meg a kellő időben. Arról is panaszt tett Tanasescu ezredes, hogy a golyók és töltények is nagy késéssel érkeznek és ha már meg is kapnánk elkésletlen a nem

megfelelő minőségű gépfegyvereket, golyók és töltények nélkül állunk. Erre természetesen magam is megtettem súlyos aggályokkal teli megjegyzéseimet Dobre és Tanasescu ezredeknek jelentései mellett azonban a hadügyminiszter a legkvalifikálatlanabb módon rám támadt és kijelentette: „Ne avatkozzék senki olyan dolgokba, melyek nem rá tartoznak.” A hadügyminiszternek ez a viselkedése, mely Dobre ezredes jelentését is diszkreditálta és a Bondy szállítócég jelentését vette készpénznek, úgy a gépfegyverek minősége mint azok szállítási idejének megbízhatóságát illetőleg teljesen lehetetlenné teszi az együttműködést velem.

A hadügyminiszter olyan hangnemet használ a vezérkar főnökével szemben, amit más hadseregben egy közlegényvel szemben nem engedne meg magának egy tábornok, pedig egy vezérkari főnök állásának természeténél fogva, komoly és súlyos felelősséget visel és csak fokozta ezt a kínos helyzetet a legfőbb haditanács eme ülésén, hogy Glatz és Pulca tábornoktársaim ugyancsak ezt a nézetet képviselték velem együtt.

A nemzet előtti felelősség kérdése

„Miniszterelnök ur!

Tudja jól, hogy csak és kizárólag az Ön nyomtatékos kérésének tettem eleget, mikor megmaradtam ebben a fontos és felelősségteljes állásban és ugyanakkor ígéretet kaptam arra, hogy Antonescu tábornok hadügyminiszter nem fog akadályokat gördíteni munkám és hadseregfejlesztési terveim megvalósítása elé. Ebben az utolsó pillanatban, miután Ön is látja mi folyik 7 hónap óta a hadügyminisztériumban és miután a nagyvezérkar hármát is terveze, a hadügyminiszter ad audiendum verbum idéz maga elé, hogy csak olyan intézkedéseimet fogadják el, melyek személyszerint neki tetszenek; közöltem a hadügyminiszterrel, hogy most miniszterelnök uralmát még beszédesemből szavakkal közlöm:

1) Lehetetlen az az állapot, hogy állandóan visszautasításban részesüljenek azok az elgondolásaim, melyek a hadsereg érdekében történnek, ha azok nem felelnek meg a hadügyminiszter terveinek és amelyekkel nem lehet látszani, mert az idő sürget.

2) Ötletége a király felelősségteljes küldetésével bízott meg: újja kell szerveznem a hadsereget minden tekintetben, anyaggal való ellátás, tehát felszerelés és kiképzés szempontjából.

3) A hadügyminiszter és a kormányfő lehet felelős az alkotmány előtt — én azonban a nemzet előtt tartozom felelősséggel, mert a román nép nem indulhat háborúba ilyen felkészültség nélkül, kellőleg el nem látott hadsereggel, ami kizárólag csak abból a tényből ered, hogy Intrikák és személyi szempontok érvényesülnek a hadügyminisztérium vezetésénél és a legfőbb környezetben, ahol olyan mentalitás uralkodik, mely a munkát nemcsak megátalja, hanem lehetetlenné teszi, sőt teljességében elkedvetleníti és megakadályozza, a legfőbb érdekekkel ellentétben.

Veszteni való idő nincs — úgy érzem, az események sürgető sebeséggel zuhannak reánk. Nekem nem a minisztertanács, vagy a legfőbb technikai bizottságok előtt kell felelősségérzéssel elszámolnom hanem minden idők számára a nép előtt vagyok felelős. A nagyvezérkar főnöke a múltban és más államokban a nép ítélőszéke és a történelem bíraskodása előtt áll. Moltke, Iliescu, Cadorna vagy Joffre csak két-fajta sorsot remélhetnek működésük révén:

vagy sikerük esetén az égbe emeli őket a lelkes elismerés, vagy pedig lábbal tiporja a nemzet még az emléküket is. Amikor a viharkörmök jönnek, nem a hadügyminiszter, államtitkára, vagy a technikai bizottság felett törnek pálcát, hanem az igazi áldozat a vezérkar főnöke — és háta mögött „lemondottan” régi állásokról, a többi „hivatalos személy” kezét dörzsölve nyugodtan pihen. A vezérkari főnök személynél történik meg az első felelősségrevonás, míg a hadügyminiszter és a hozzá hasonló állásban ülők, bár — mint a jelen esetben — ők az igazi bűnösök, különböző kifogásokkal, iratszóval, okmányokra való hivatkozással, el tudják huzni a felelősségrevonás napját, sőt teljesen ki is tudnak bújni kifogások alkalmazásával. A vezérkari főnök az igazi bűnös a nemzet és nép, a közvélemény előtt — és amíg a történelem az igazi és valódi bűnösökre tényleg rábukkan, már késő és főként késő az elítélt vezérkari főnök szempontjából.

Megállapítom, hogy Antonescu hadügyminiszter és környezete ezt a helyzetet kihasználja, tehát le kell most szögeznem, hogy nem vagyok és nem leszek felelősséget vállaló bűnös azért a helyzetért, amit itt találtam. Az én lelkiismeretem tiszta, mert nyomban és részletesen tettem jelentést mindarról, amit tapasztaltam, amit súlyos hibáknak tartok és amit szabotázsnek deklarálok, bár engem szeretnének lyesmivel gyanúsítani, sőt vádolni.

Tudatosan és szándékkal akadályozták és akadályoznak meg nagy munkámban a hadsereg újraszervezését illetőleg. Hiába kértem, hogy adjanak nekem nyugodt és zavartalan munkakörülményeket, hogy rövid idő leforgása alatt mindent kellő módon elintézhessenek és végrehajthassak, amit szükségesnek sőt elengedhetetlennek tartok.

El kell tehát most távoznom... Ilyen rendszerben és efajta emherekkel lehetetlenség a munka vállalás és a kötelesség teljesítés. — jöjjenek tehát mások és vezérek át tőlem a felelősséget.

Hadosztálytábornoki rangban vagy akár mint közkatona, kinegyek kötelességet teljesíteni az első arcvonalba, de a felkészületlenség és előkészületlenség ilyen korszakban lehetetlen a maradásom a vezérkari főnöki székben.

Fogadják miniszterelnök ur tisztelettel jelentését
ION ANTONESCU”

C O R S O Az angol és francia filmgyártás két remeke egy műsorban: 5, 7, 15, 9, 15

I. ELISABET BERGNER

Az elrabolt élet

470. számú UFA hirdető

II. Tilos utakon

Gorrine Luchaire, Annie Ducaux

Mihail Sturdza külügyminiszter üdvözlőtávirata a német, olasz és spanyol külügyminiszterekhez

Bucuresti. Mihail Sturdza külügyminiszter Ribbentrop német birodalmi külügyminiszterhez a következő táviratot intézte: „Abban a pillanatban, amikor az új román állam külpolitikai vezetésének súlyos felelősségét magamra vállalom, azzal az elhatározással, hogy ezen a téren is érvényre juttassam, az államvezető határozott utasításai szerint, a legionista mozgalom által folyamatba tett mentési művet, hálásan emlékszem vissza azokra a szimpátiát és bizalmat kelteő szavakra, amelyekkel méltóságod legutóbbi találkozásunkkor az új román állam megalapításáról nyilatkozott. Számítok arra a szimpátiára és bizalomra, amelyet irányomban mutatott. Mihail Sturdza.”

A külügyminiszter Juan Beigbader Atienza spanyol külügyminiszterhez a következő tartalmu táviratot intézte: „Amidőn a legionista román állam első külügyminisztereként átvesszem a nehéz feladat teljesítését, barátsággal és meghatottsággal gondolok Franco tábornok Spanyolországára és arra a Rive-

rára, aki elesett éppugy, mint fejejtethetlen Kapitányunk, anélkül, hogy megerhette volna a diadalt, amelyet áldozatával biztosított. Mihail Sturdza.

Mihail Sturdza külügyminiszter táviratot intézett Galeazzo Ciano di Cortelatto gróf olasz külügyminiszterhez: „Mint az új román legionárius állam első külügyminisztere, mélyen meghatva emlékezem vissza arra a profétikus bizalomra, amelyet excellenciád előtem azon ifju és hősi erők győzeimére vonatkozóan fejezett ki néhány évvel ezelőtt, akik most felszabadították hazámat. — Mihail Sturdza.”

Ciano gróf olasz külügyminiszter erre a táviratra a következőket válaszolta: „Megfelelőképen értékelem visszaemlékezését néhány évvel ezelőtt lefolyt beszélgetésünkre. Örömmel üdvözlöm excellenciád személyében az új legionárius állam első külügyminiszterét és legőszintébb jókívánságaimat fejezem ki küldetésre sikere és újjászületett hazája jövője iránt. Ciano.”

Horia Sima helyettes miniszterelnök közlése a szeptember 22-iki emlékünnepről

Bucuresti. Horia Sima helyettes miniszterelnök és a legionárius mozgalom vezetője a következő közlést tette:

— Ez év szeptember 22-ike a legionárius hősök és vértanúk napja. Ezen a napon az ország összes templomaiban istentiszteletet tartanak ezeknek a megdicsőülteknek lelkiüdvéért. Bucurestiben délelőtt 10 órakor a Biserica Ilie Gorgan templomban, míg ezenkívül Ramnicul Sarat, Vaslui, és Predeal helységeiben, nemkülönben mindenütt, ahol legionáriusok elestek, istentiszteletet tartanak. Az istentiszteleteken a legionáriusok teljes számban

részvesznek és a vidékekről is besereglenek az istentiszteletk színhelyére. Ezen ünnepségek megszervezésével Bucurestiben: Iase professzort, Ramnicul Săratban: Bartolomeu Livozeanut, Vaslui-ban: Toma Simiont és Predealon: Vasile Ioant bíztam meg.

— Ez alkalommal a legionárius életre vonatkozó és a mai idők súlyosságának, nemkülönben a nagy feladatok elvégzésének megfelelő és azokhoz szabott újabb szempontokat és köteleseket fogok ismertetni.

Bucuresti, 1940. szeptember 19.

HORIA SIMA.

Miniszterelnökségi cáfolat a leibankjegyek állítólagos lebélyegzéséről

Bucuresti. A miniszterelnökség hivatalosan tendenciózusan terjesztett híreszteléseket, minth és a leghatározottabban megcáfolja azokat a szó lenne a leibankjegyek lebélyegzéséről.

Ujabb államtitkári kinevezések

Bucurestiből jelentik: Az államvezető — amint már az Aradi Közlöny jelentette — Alexandru Constant ügyvédet a miniszterelnökség sajtó és propaganda osztályának vezetőjévé nevezte ki.

Különben az államvezető a következőket nevezte ki államtitkárokká:

A földművelésügyi minisztériumba: Smarandescu N. mérnököt és V. Chivulescut.

A belügyminisztériumba: dr. V. Birist és Petre Modoleat.

Az egészségügyi minisztériumba: I. Ghi-leat.

A sajtóügyek államtitkárságához: I. Bulbuc Emil, míg a miniszterelnökség államtitkára: Horia Cosmovici.

Bucuresti. Az államvezető miniszterelnökségi államtitkárrá nevezte ki Ovidiu Vladescu egyetemi tanárságát.

Bucuresti. Törvényrendelettel a hadfelszerelési minisztérium államtitkárává nevezték ki Stica Stefan tartalékos alezredest.

Minisztertanács Bucurestiben

Bucurestiből jelentik: Ion Antonescu államvezető miniszterelnök vezetésével szerdán 17 óra 30 perces kezdettel minisztertanács volt. Az államvezető ezen a minisztertanácson kiadta utasításait az összes problémák megoldására vonatkozólag, minden tárcát illetően.

Három lemondás és egy kinevezés a közoktatásügyi szolgálatban

Bucuresti. Stefanescu-Goanga, a kolozsvári egyetem rektora, Tudor Ionescu, a legfelsőbb oktatás vezérigazgatója és Stan Sutorian, az elemi oktatás vezérigazgatója, állásaikról lemondottak, Braileanu Traian közoktatásügyi miniszter a lemondásokat elfogadta.

Bucuresti. Traian Braileanu közoktatásügyi miniszter a legfelsőbb oktatás vezérigazgatójává Eugen Tirnoaga professzort, a bucarestii műegyetem igazgatóját nevezte ki.

Antonescu tábornok-államvezető ezredszemléje Otopeniben

Bucurestiből jelentik: Ion Antonescu tábornok, miniszterelnök, államvezető, csütörtök délelőtt Otopeniben egy gyalogezredet szemlélt meg és behatóan érdeklődött a katonaság ellátása, felszerelése és minden fontosabb kérdések tekintetében.

Sajtóvélemények az új román rendszerről

Szofia. A „Vecer“ című lap „Legionarista állam“ címmel cikket ír Romániáról és megállapítja, hogy Antonescu tábornok újjáépíti Romániát abban a legionarista szellemben, amely mozgalom magában foglalja a nép legszélesebb rétegeit. A vasgárda mozgalma meghódította az egyházat és hadsereget és az új állam élén Antonescu nemcsak miniszterelnök, hanem vezetője is az államnak. Románia átvészelt a válságot és Románia most a fejlődés és újjászerveződés biztos útján halad előre. A legionarista román állam pozitív elgondolásokkal lép a porondra és a népet nem csak materiális szempontból viszi a haladás

utjára, hanem új szellemet is nevel a tömegekbe. Mihai király szeretett, népszerű uralkodó, aki mellett az államvezető és a kormány letéteményese az ország bizalmának, úgy, hogy Románia a nemzetközi életben súlyos szerepet és helyzeti energiát kap, ugyanakkor pedig olyan szomszédi jóviszonyt teremt a körülötte levő államokkal, hogy mindez csak a legnagyobb előnyt jelenti Délkelet Európának.

Róma. Graziano Felice a „Roma Fascista“ című lapban „Codreanu Romániája“ című írást. A cikkíró megemlíti, hogy a politikai és társadalmi ziláltság teljességgel megszűnt Romániában és az ország új életet kezd ifjúsága munkateljesítménye, lelkesedése és dolgozni akarása révén. Az olasz fasizmus mindig rokonszenvvel nézte a román legionárius mozgalom harcát nemzeti szabadságukért és méltóságuk elnyeréséért.

A „Carlina de Sera“ című lap Corneliu Codreanu s vasgárda történetét ismerteti és kihangsúlyozza, hogy az a mély vallásos miszticizmusból fakadó odaadás a vasgárda elvetve átalakítja nemcsak Romániát, hanem a románokat is. A Kapitány a hősök menyországból nézheti végig, mint jutnak diadallra eszméj Románia és a románság újjászületése és lelki átalakulása során.

Visszavonta a vallásügyi miniszterium a zsidó templomok és imaházak bezárására vonatkozó rendeletet

Bucurestiből jelentik: Traian Braileanu nemzetnevelésügyi, szépművészeti és vallásügyi miniszter a következő két rendelettervényt bocsátotta ki:

I. rendelettervény. 1. szakasz. Az összes vallásfelekezetek működésének végleges szabályozását törvény útján fogjuk eszközölni és ezen rendezésig, a mai naptól, felfüggesztjük a kultuszminisztérium 1940. szeptember 9-én kiadott 42.352 és 42.354 számú rendeletét, amelyek a Monitorul Oficial szeptember 16-iki számában jelentek meg, a zsidó vallás imaházainak, templomainak és zsinagógáinak bezárására vonatkozólag. 2. szakasz. Az összes jelen rendelkezésünkkel és törvényrendeletünkkel ellentétes intézkedések, közigazgatási rendszabályok azonnali hatállyal érvényüket veszítik és semmiek.

II. rendelettervény. 1. szakasz. Mindazokig, amíg törvény útján a vallásos egyesületek hitelekezetek és hitközségek működését végérvényesen rendezzük, a mai nappal felfüggesztem a kultuszminisztérium 1940. szeptember 9-én kiadott 42.352 és 42.353 számú rendelettervényeit, amelyek a Monitorul Oficial 216. számában szeptember 16-án jelentek meg, — és amelyek a szobanforgó vallásos és egyházi egyesületek helyi szervezeteinek beszűntetésére és imaházai bezárására vonatkoztak. 2. szakasz. Minden, a jelen rendelettervényünkkel ellenkező intézkedés, vagy közigazgatási rendelkezés nyomban hatályát veszti és semmis. 3. szakasz. Jelen rendeletünk végrehajtásával a kultuszminisztérium vezérigazgatóját bizzuk meg azzal a hozzáadással, hogy a felfüggesztett érvényű rendelkezések visszavonása érdekében sürgősen járjon közbe a belügyminiszternél.

Bucuresti. A kultuszminisztérium ma kiadott rendelkezéseire a következő megállapításokat fűzi hivatalosan a közvélemény tájékoztatására:

„A kultuszminisztérium ma kelt határozatával felfüggesztette ugyane minisztérium 42352, 42353 és 42354 számú rendeleteit. Ezek a rendeletek a zsidó vallás lényegére, gyakorlására, templomaira, valamint a vallásos gyülekezetek, egyházi egyesületek, szekták lényegére és helyzetére, nemkülönben azok imaházaira vonatkoztak. A minisztérium hivatalosan megállapítja, hogy ezek a felfüggesztő jellegű mai intézkedések kizárólag ideigleneseknek tekinthetők és csupán az összes vallásfelekezetek helyzetének törvény útján leendő végleges és végérvényes megoldásáig maradnak érvényben.“

FORUM

Minden mozgószínházba járónak meg kell nézni ezt a szelektációs filmremeket, mely bemutatja a film történetét a némafilm hőskorától a hangosfilm diadaláig

Hollywoodi varázsa

Uj UFA háborus híradó

Don Amache, Alice Faye, Alan Curtis, Buster Keaton (Malek) és Ben Turpin-al oooooo

Előadások 5, 7, 15 és 9.30-kor

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 1-22 sárgyancsán: KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Éves díj: 640 l. || Negyedéves: 210 l.
Hónapos díj: 420 l. || Egy hónapra: 70 l.

Amerikai komédia

Nem minden nap keresetért tárgyal a legutóbb a buffalo bíróság, Robert Alexander buffalo kereskedő néhány évvel ezelőtt óriási vagyonnal rendelkezett és ekkor azt a luxust engedhette meg magának, hogy két elülső metszőfogába valódi briliánsokat foglaltatott. Később Robert Alexander anyagiilag tönkrement és arra kényszerült, hogy hízelésképességét jelentse be. Egyik hitelezője ravasz ötletre jutott akkor, mikor a követelések behajtására került sor. Ez a hitelező ugyanis arra gondolt, hogy a két briliáns, amely a tönkrement kereskedő fogát díszíti, alkalmas a követelések egy részének ledézésére. Ezt az ötletet közölte több más hitelezővel is, és ezekkel együtt beadvánnyal fordult a buffalo bírósághoz, amelytől Robert Alexander emiatt két fogának letörlését kérte. Ezt a kérést a bíróság teljesítette is, az érdekelt kereskedő azonban tiltakozott saját fogának letörléséért, tekintettel arra, hogy azok le nem foglathatók, mert testének kiegészítő részét képezik. A fogakba foglalt briliánsok szintén testének kiegészítő részét képezték. Fellebbezésre került az ügy és a fellebbezést a kereskedő álláspontjának helyét adó, amennyiben kimondta, hogy Robert Alexander fogai felett kizárólag csak a maga rendelkezhetik.

— LEMONDOTT IONESCU TÁBORNOK A CFR-NEL VISELT HÍRSZÉGERŐL. Bucuresti. Stefan Ionescu tábornok, a CFR igazgatósági tanácsának tagja, lemondott ezen hírszégéről. A lemondást elfogadták.

— A SPANYOL BELÜGYMINISZTER NEMETORSZÁGI LÁTOGATÁSA. Berlin. A Birodalom területén tartózkodó spanyol belügyminisztert ma Ley, a német munkaszolgálat vezetője fogadta. A két államfőri tanácskozás után résztvett a munkások és a katonák számára rendezett előadáson a Kraft durch Freude rendezésében.

— NURNBERGBŐL RÓMABA UTAZOTT VISSZA AZ OLASZ GYARMATI HADERŐ FŐPARANCSNOKA. Nürnberg. Teruzzi tábornok, az olasz gyarmati haderő főparancsnoka tegnap Nürnberg városát látogatta meg és innen egyenesen Rómába utazott.

— MENTONBA UTAZOTT TARDIEU VOLT FRANCIA KORMÁNYELNÖK. Clermont Ferrand. (Rador.) A Le Petit Parisien című lap Limoges-ből táviratot közöl, amely szerint Tardieu volt miniszterelnök Mentonba utazott, de egészségi állapotára még további kezelést kíván.

— MOLOTOV FOGADTA A DAN MUNKAÜGYI MINISZTERT. Moszkvából jelentik: Molotov külügyi népbiztos szerdán fogadta Larsen dán munkaügyi minisztert. A fogadáson Bolt Jorgensen, Dánia moszkvai meghatalmazott minisztere is jelen volt. (Rador.)

— LÉGIÓNÁRUSOK ÉLTAVOLITOTTAK DUCA VOLT KORMÁNYELNÖK SZOBRÁT ÉS EMLÉKTABLÁJÁT. Ploesti. Szerda este hét órakor egy zöngés légionárius-csoport az I. G. Duca férre vonult, ahol I. G. Duca volt miniszterelnök szobrát eltávolították. Ezután arra a helyre vonultak, ahol annakidején, most egy éve, Cojocaru Al. és Filip Gh. légionáriusok holttestét kitették. Itt a légionáriusok két keresztet helyeztek el. Sinaiai jelentés szerint a légionáriusok eltávolították I. G. Duca emléktábláját.

— SZÁSZRÉGEN — MAROSRÉGEN LETT. Budapesti jelentik: Szászrégen város nevét hivatalosan Marosrégené változtatták át.

— ISMÉT FELVÉSZNEK NÖVENDEKÉKÉRT A TEOLOGIAK ELSŐ OSZTÁLYAIBA. Bucuresti. Brailianu Traian közoktatásügyi miniszter felfüggesztette, illetve semmisnek nyilvánította a kultuszminisztérium 160.331-1940. számú rendelkezését és elhatározta, hogy a folyó tanévre is zavartalanul felvesznek növendékeket a teológiák első osztályába.

— KÉT ALLAMVASUTI IGAZGATÓT FELMENTETTEK ALLASUKTÓL. Bucuresti. A CFR vasuti hálózatának lecsökkenésére való tekintettel Macovei mérnök, a CFR vezérigazgatója határozatot hozott, amelynek értelmében Puscariu és Steria Enacheşcu mérnököket felmentette CFR vasuti igazgatói állásaikból.

— NÉMET—JUGOSZLAV GAZDASÁGI TÁRGYALÁSOK. Belgrád jelentés szerint a jugoszláv fővárosban német—jugoszláv kereskedelmi tárgyalások folynak, azzal a céllal, hogy új kereskedelmi egyezményt kössenek a két ország között. Ezeknek a tárgyalásoknak amelyek hasonlítottak a legutóbbi román—német gazdasági tárgyalásokhoz, az a céljuk, hogy megkönnyítsék a német birodalom gabonával és egyéb mezőgazdasági termékekkel való ellátását. A tanácskozások előrehaladott állapotban vannak.

— ITÉLETIDŐ TOMBOLT CONSTANTA FELETT. Constantából jelentik: A városban szerda este hatalmas vihar tombolt. A szélvihar olyan erős volt, hogy a kaszinó közelében a szabadban tartózkodó két személyt a földhöz vágott. Az útkán után óriási záporosó következett. A kaszinó előtt óriási víztölcsér képződött, amely nagymennyiségű iszapot és kőtörmelékkel sodort a szárazföldre. A víztölcsér 2 személyt a földre sújtott. Rögtön a víztölcsér elűnése után hatalmas zápor kerekedett.

— SÜLYÖS VONATÖSSZEÜTKÖZÉSEK SVÉDORSZÁGBAN. Stockholm. (Rador.) A DNB jelezője közli: Két motoros vonat kedden, Göteborg közelében összeütközött. Két-két vagon mindegyik szerelvényből, szétrombolódott. Az első jelentések szerint 8 halálos és 30 sebesülés történt.

Új népvándorlás

Galatiból jelentik: A közelmúltban hosszú útonban számolt be az Aradi Közlöny a Bessarabiánál 90 ezer német visszatelepítéséről. A modern népvándorlás előkészítése már folyamatban van. — A Német Birodalomból érkezett „S. S.” osztagosok a legnagyobb körültekintéssel végzik a nagyvonalú terv végrehajtását.

Délszerbiából a németek teherautókon szállítják a berakodó állomásokra és a célra már 400 teherautó és autobus érkezett Németországból. A további vizuál lebonnyoltására a német és magyar postahajók szolgálnak. Eddig 9 német és 4 kölcsönvett magyar dunai hajó érkezett a galati kikötőbe. A hajók Reni-ig mennek le a Dunán és ott veszik fedélzetükre az áttelepülőket egy részét. Onnan elindulva a hajók Galatiban hosszabb ideig állomásozni fognak, hogy időközben az egészségügyi szolgálat elvégezze a reá háruló feladatokat.

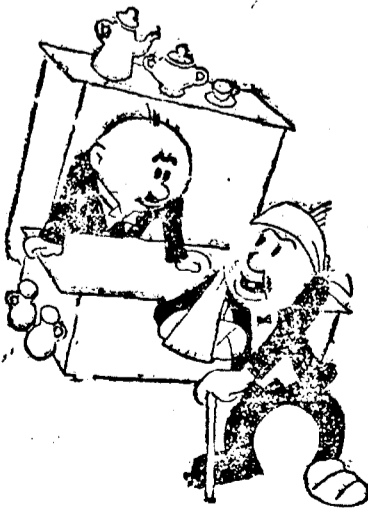
A modern népvándorlás céljairól és annak műszaki lebonnyoltásáról Thoss dr., német szervezetek sajtótitkója érdekes dolgokat mondott:

— A Német Birodalomnak nincs közös határa Európa éme részén Szovjetországgal. Ki akarjuk kerülni tehát azokat a nehézségeket, amelyeket a német telepeknek Bessarabiában való létezése okozhatna és ezért határoztuk el éme németek hazaköltöztetését.

A német átköltöztetési terv szerint a németek részben teherautókon, részben pedig szekéren érkeznek a Pruthoz, ott átlik a határt, majd Galatiba jönnek, ahol behajóznak ökei dunai sloopokra és gőzhajókra. Galatiban fűtőállomást rendeztünk be, amely állandó összeköttetésben van Berlinnel és az összes dunamenti pihenő állomásokkal. Az autó és kocsikaravánok átvonulása a román állam engedélyével történik.

— LAVINA TEMETETT EL EGY SVÁJCI HEGYIVADÁSZ OSZTAGOT. Bern. (Rador.) A DNB jelentik: Egy hegyi vadász osztagot menetesítés közben lavina ért utól. Egy káplát és egy szanitéc meghaltak, 16 katoná megsebesült.

Relativitás

— Sokáig kell még a kőéseket hordanod?
— Az orvosom szerint nem, az ügyvédem szerint igen ...

Felkelést fojtottak el Mexikóban

Mexiko. (Rador.) A DNB jelenti: Az USA-ból érkezett hírek szerint Chinuhua mexikói államban Villava alezredes irányítása mellett felkelés volt. A helyi hatóságok nem erősítik meg, de nem is cáfolják a híradást. A hírek szerint, noha történtek rendellenességek, a kormány mégis ura a helyzetnek, amit az is igazol, hogy Cardenas elnök betiltotta Amzan tábornok ellen az eljárást, aki a legutóbbi elnökválasztáson alulmaradt.

— A LÉGIÓNÁRUS MOZGALOM NYOMTATVANYKIADÓ-ÉS TERJESZTŐ SZOLGÁLTATÁS KÖZLEMÉNYE. Bucuresti. A légionárius mozgalom nyomtatványkiadó és terjesztő szolgálata felkér mindenkit arra, hogy ne nyomtasson, vagy terjesszen légionárius jellegű nyomtatványokat, csak a fenti szolgálat írásbeli engedélyével. Ugyanakkor tudomásul adják, hogy a kirakatok rendezése, vendéglők, könyvkereskedések légionárius jellegének kihangsúlyozása is csak a fenti szolgálat engedélyével történhetik.

— ALLÁSTALAN MAGYAR TANITÓK, TANÍTÓNŐK, KANTORIANITÓK posta után váku személyesen közlik elintéket a Népközösség aradi szervezetével.

— MÁSFÉLMILLIÓT HAGYOMÁNYOZOTT A DUCERA, A KORZIKAI OLASZ GYERMEKEK SEGÉLYEZÉSE CELJÁBÓL. Rómából jelentik: Modenában meghalt Mari tábornok özvegye, aki Korzikából származott. Az elhunyt végrendeletében másfél millió lírát hagyott a Ducerának, azzal a céllal, hogy a korzikai olasz gyermekeket segítse belőle.

— A VAROSHAZAN MUKÖDŐ és az átszított területekről érkezett családok ügyeit intéző bizottság eddig 1048 családot jegyzett fel, ami hozzávetőlegesen 2500 személynek felel meg.

— NAGYSZEBENBEN ÖNGYILKOSSÁGOT KÖVETETT EL EGY KOLOZSVÁRI TABLABIRÓ. Csütörtökön délelőtt 11 órakor a nagyszabeni főügyész telefonon közölte az igazságügyminiszteriummal, hogy Perescu Leonida, a kolozsvári tábla tanácsosa a reggeli órákban drámai körülmények között öngyilkosságot követett el.

— A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÓ PÉNZTÁR NEM TARTHAT FENN ÖSSZEKÖTTETÉST ZSIDÓ CÉGEKKEL. Bucuresti. A Munkásbiztosító pénztár igazgatósága utasítást adott összes intézményeknek, hogy ezenül zsidó cégeknél vásárolni vagy rendeléseket eszközölni nem szabad.

— A NÉPSORSJEGY SZEPTEMBER 19-IKI HUZÁSÁN 20.000 lejt nyertek a 83.479 sz. sorsjegyre. Ötven lejt nyertek a 9652-es végződésű sorsjegyek, száz lejt nyertek a 281 és 761 számú végződésű sorsjegyek és száz lejt nyertek az 53, 55 és 86 számmal végződő sorsjegyek. A nyert sorsjegyszámok hitelességéért nem vállalunk felelősséget.

— AZ ELEMI NÉPOKTATÁS TANTERVE-NEK MEGVALTOZTATÁSA FRANCIAORSZÁGBAN. Vichy. (Rador.) A Havas ipoda jelenti: George Ripert, franciaországi tanügyi államtitkár, különböző módosításokat rendelt el a franciaországi elemi népoktatást illetőleg. Ezek szerint, ami az erkölcsi oktatást illeti, a felső évfolyamok első évében a köveket veszi fel programjába: olvasmányok a főbb egyéni és családi éretyekről, a haza és nemzet iránti kötelességekről és a nemzeti és hazafias érzésről. Ami a történelmi oktatást illeti, a tanerők bővebben kitérnek a francia erőki fejtesék folytonosságára, Franciaország felépítése, megőrzése és felemelése céljából. Hasonlóképpen helyi vonatkozású történelem és földrajz oktatást is súlyt helyeznek, kisebb kirándulásokkal egybekötve.

— KISKORUAK VÉRES VEREKEDÉSE. Véres kimenetelű verekedés történt csütörtök délután Aradon. Kévéssel 5 óra előtt az Eminescu utcában lévő Földes gyógyszerár közelében egy 13 éves fiú veszekedés közben egy rozsdás késsel hátszúrta egy 14 esztendőes fiút, akivel együtt játszott. A sérültet a mentők a kórházba szállították, ahol apólas alá vették. A késő gyermekét a szolgálatos rendőr a központi ügyeire kísérte, ahol megindult ellene az eljárás.

— BETÖRÉS GYANUJA MIATT LÉTARTOZTATTA A CSENDŐRSÉG. Az ujaradi csendőrség elfogta Crisan Ilie aradi, stantul Gheorghe ucca 16. szám alatti lakost, aki a csendőri megállapítás szerint az aradmegyei Zádorlak községben két betörést követett el. A csendőrség gyanuja szerint az elfogott betöréseket követett el Aradon, Temesváron és Fratelian is. Crisan Ilie kihallgatása folyamatban van.

Rendkívül gyenge a dunai államok idei buzatermése

A római nemzetközi mezőgazdasági intézet a különböző országok által rendelkezésre bocsátott adatok alapján megállapította, hogy a világ idei buzatermése rendkívül módon visszaesett az elmúlt évi terméshez viszonyítva. A leggyengébb a dunai államok termése, tekintettel arra, hogy ezekben az államokban a vetés a tél folyamán sokat szenvedett a kedvezőtlen időjárás miatt. Azonban a Földközi-tengeri államokban is a tavalyi alatt maradt a termés. Kivételt csupán Spanyolország képez, ahol a termés jobb volt ugyan, mint az elmúlt évben, de még mindig nem érte el a polgárháború előtti állagot. Az egész európai buzatermés (a Szovjetunió termésének kivételével) 40 millió tonnára hecsülhet, ami 6,4 millió tonnával, vagyis 14 százalékkal kevesebb, mint az elmúlt évben volt.

Ezzel szemben Észak-Amerikában rekord-terméssel számolnak, az ottani mennyiségekre azonban Európa a szállítási nehézségek miatt nem számíthat.

— **VILMA KIRALYNŐT ELITÉLI A HOLLAND KÖZVÉLEMÉNY.** Amsterdamban. A holland nép a legnagyobb felháborodással ítéli el Vilma holland királynőnek azt a gesztusát, mellyel Angliának 40 vadászpilógépet és 12 bombavetőt ajándékozott és ezzel a háború meghosszabbításához járult hozzá.

— **ELŐLEPTETÉSEK A HADSEREGBEN.** Bucuresti. A hadügyminisztérium több tartalékos és nyugdíjazott táborkot és törzsisztét léptetett elő. Így Aascanu ezredes táborkokká, Petrovicescu, Heinrich, Vasilius V. Constantin és Manolache Constantin táborkokká hadosztálytáborokká, Vita Alexandru, Radulescu Dumitru és Dimitrie Alexandru ezredeseket táborkokká, V. Constantin táborkot csendőrségi parancsnokká nevezték ki.

— **HAT MEGYÉJE LESZ EZENTUL TEMES-TARTOMÁNYNAK.** Temesvári tudósítónk től: Biharmegye megmaradt nyolc járásának Temes tartományhoz történő csatolása következtében a tartományhoz most már az eddigi öt megye helyett hat megyéje van. A megye Magyarország-hoz került négy járásának tisztviselőit a helytartóság helyezi el. E célból a tartomány hat megyéjének prefektusai szombatán délelőtt Temesvárott értekezletet tartanak.

— **BUDAPESTRE ÉRKEZETT AZ 50 GÉPKOCSIBÓL ÁLLÓ NÉMET KÓRHÁZKÜLÖNÍTMÉNY.** Budapest. Ma Beigrád felé vezető útján a magyar fővárosba érkezett az az 50 kórházautóból álló különítmény, mely a német Vörös Kereszt megbízásából a Besszarábiából áttelepülő németek elszállítására szolgál. A kórházautó-osztály két napig marad Budapesten és azután folytatja útját a jugoszláv főváros felé.

— **Eltemették Temesvár volt főpolgármesterét.** Temesvári tudósítónk jelent: Tegnap temették el Domasneanu György nyugalmazott táborkot. Temesvár város volt főpolgármesterét és díszpolgárát. A temetésen megjelent Marta Alexandru dr. királyi széktag. Popovici Virgil ezredes-prefektus, valamint Baran Coriolan dr. főpolgármester vezetésével az egész városi tisztikar. A temetési szertartást nagy papi segédlettel Tiucra dr. főesperes végezte, aki megható búcsúbeszédet mondott. A temetésben, ahová számos magasrangú katonatiszt és díszszázad vonult ki, Baran Coriolan dr. főpolgármester búcsúztatta a város halottját.

— **Szálassy kiszabadult.** Berlinből a DNB jelent: Horthy Miklós, Magyarország kormányzója Erdély egyrészének Magyarország-hoz történő visszacsatolása alkalmával nagyarányú amnesztiát adott. A megkegyelmezettek között van Szálassy Ferenc nyugalmazott őrnagy, a magyar nyilaskeresztes párt vezére, akit államellenes működése miatt öt évi fogságra ítélték. A DNB jelentése szerint Szálassyt, aki a szegedi Csillagbörtönben töltötte ki büntetését, barátai autón vitték Budapestre, ottlő édesanyjához.

— **A FRANCIAORSZÁGI MEGSZÁLLÁSI KÖLTSEGEK KÉRDÉSE.** Berlin. Német hivatalos körök azokkal az angol propaganda által terjesztett hírekkel foglalkoznak, melyek szerint a Birodalom kihatározza Franciaország súlyos helyzetét és azt a megszállás költségeinek ráhárításával még csak fokozza. Német hivatalos körök ezzel szemben leszögezik, hogy a nyugati hatalmak annak idején milliókukat sarcolták meg Németországot. Ami a jelenlegi helyzetet illeti, a franciák által fizetett megszállási költségek ügye tökéletesen megfelel a nemzetközi előírásoknak, de ugyanakkor azt is megállapítják, hogy ezek a franciák által fizetett összegek még csak jelentéktelen hányadát sem érik el a tényleges kiadásoknak, amelyek a megszállással járnak és amelyeket a Birodalom kihatározza.

Az aknakutató-hajók nehéz és felelősségteljes munkája

Ezek biztosítják az utat a nagy csatahajók számára

Berlinből jelentik: Minden állam haditengerészetének legfontosabb eszköze az aknakutató hajó, amelynek az a feladata, hogy az ellenség által elhelyezett aknákat felszedje. Kis hajók ezek, amelyeknek mindössze husz tonnyi tehermennyiségük van. Ezeknek a hajóknak nem szabad a tenger vizében mélyen merülniök, mert különben nagyon veszedelmes feladatuknak nem tudnak eleget tenni. A Dienst aus Deutschland egyik haditudósítója most nagyon szemléletes leírást ad arról, hogy miképpen dolgoznak ezek az aknaszedő hajók. Mielőtt a hajók a kikötőből kifutnak, egymást kötéllal kötik össze. Ezekről a kötelekről a mélységbe különböző horgonyok ereszkednek alá. Mihelyt a kötélre erősített különböző kutatószerszámok aknába ütköznek, a reáluk akasztott robbanó testek leszakítják azt a horgonyt, amellyel az akna a víz alá van erősítve, mire az akna a víz felszínére jön fel és a hajó

tüzérsége az így felszínre került aknát, célba veszi és felrobbantja.

Nagyon sűrűn előfordul, hogy a német aknaszedő hajók utjuk alkalmával úgynevezett antennaknákra akadnak. Az antenna-aknáknak egy vagy több, egyenként 20 méter hosszú antennájuk van és mihelyt az aknaszedő hajókat egymással összekötő kötél, vagy azoknak valamelyik függvénye ezzel az antennával érintkezésbe kerül, az akna felrobban. Az ilyen antenna-aknáknak nemcsak egy hanem több kiugró antennája van és ezek, mint a polip karjai nyulnak szét a víz alatt. Az aknaszedő hajók, ha rendes aknával találkoznak, sikeresen meg tudják oldani feladatukat, de az ilyen antenna-aknák felszedése nagy kockázattal jár és nem egy alkalommal meg is történik, hogy nem az akna, az aknaszedő hajó pusztult el.

— **KIÜRITETT TERÜLETEKRŐL TÁVOZOTT ROMÁN ÜGYVÉDEK FELVÉTELE AZ ILFOVI ÜGYVÉDKAMARÁBA.** Bucurestiből jelentik: Az ilfovi ügyvédi kamara eivben hozzájárult ahhoz, hogy ideiglenes jelleggel a kiürített területekről távozott ügyvédek a tagok sorába felvegye. Ugyanakkor a kamara vezetősége visszautasította néhány zsidó ügyvédnek azon kérését, hogy a hátrajdó után beadott irásijukat felfülvizsgálják.

— **BEHIVOTTAK ÉS MUNKANÉLKÜLIEK CSALÁDTAGJAINAK SEGÉLYEZÉSE GÖRÖGORSZÁGBAN.** Athén. Metaxas miniszterelnök bejelentette, hogy a munkanélküliek és a behívottak családtagjait hathatós segélyben kívánja részesíteni a görög kormány. A kormányrendelet szerint 6 hónappal meghosszabbították a munkanélküliek családtagjainak állami segélyezését.

— **CSAK FINN SZEMÉLYZETET ALKALMAZNAK ÉS FINNEKET SZÁLLITANAK A PETSAMOBÓL INDULÓ HAJÓK.** Helsinki-ből jelentik: A DNB közlése szerint a finn hajóosztás, amelyek Petsamo és az Egyesült Államok között a hajóforgalmat lebonyolítják, elhatározták, hogy a jövőben csakis finn állampolgárokat szállítanak és a finn hajókon kizárólag finn nemzetiségű személyzet teljesíthet szolgálatot. Ez az intézkedés azért volt szükséges, mert el akarják kerülni az „American Legion” hajó esetét, amely a német figyelmeztetés ellenére a brit szigetország körüli veszélyes zónán haladt keresztül. (Radior.)

— **SZESZTILALOM NAGYVARADON.** Nagyvárad. Nagyvárad katonai parancsnoka szesztilalmat léptetett életbe. A rendelkezés az éjszakai zárórát tízenkét óráig állapította meg.

— **HÁROM ÉVRE ÍTÉLTÉK AZ „OLCSÓ-ÉLELMISZEREK SZELHÁMOSÁT.** Bucurestiből jelentik: Az ilfovi törvényszék három évi elzárásra ítélte Stanislav Cikor Izin, másnéven Stanislav Ignác csernovitzi hírhedt szelhámosát, aki legutóbb Bucurestiben, az Angel utcában lakott, míg jelenleg a vacaresti-i fogház lakója. Stanislav Cikor szelhámoságait úgy követte el, hogy fiktív üzleteket kötött és a pénzt előre felvette. Főleg „olcsó-cukrot, ételaját és egyéb élelmiszereket árult”. Csak a fővárosban legalább száz kereskedőt csapott be, de számos áldozata van Temesváron, Csernovitzban, Galatiban, Brailában és Constantanban.

— **HUSZMILLIÓ LEI EGY ÖTLETÉRT.** Bucuresti. Alexandru Taifas bucaresti-i lakos, mint az Univerul írja, pert indított a pénzügyminisztérium, valamint Slavescu volt pénzügyminiszter ellen. Taifas azt állítja, hogy annakidején rendszert dolgozott ki, amelynek segítségével könnyebben lehetett behajtani a különböző bírságokat. Az illetékes tényezők jónak találták Taifas eszméjét és azt gyakorlatilag is felhasználták. Végül Slavescu pénzügyminiszter törvénnyé változtatta az Taifas elgondolását. Taifas jogi képviselője által azt vitatta, hogy eszméjét, amelyet a szerzői jog véd, a volt pénzügyminiszter kisajátította és ezért 20 millió lei kártérítést kért Slavescu minisztertől, illetve a fokozatos felelősség elve alapján az államtól. A törvényszék és az ítéltőbíró visszautasította Taifas kérését. A Semmitörzsek most a következő el az állítólagos vétséget és így a miniszteri felelősségről szóló törvény alapján csak a Semmitörzsek jogosult az ilyen keresetekben első és végső fokon határozni.

— **HADIFOGOLY EGÉSZSÉGÜGYI SZEMÉLYZET ÉS KATONAPAPOK SZABADONBOCSAJTÁSA NÉMETORSZÁGBAN.** Berlin. A német hadvezetőség elhatározta, hogy a genfi egyezmények alapján szabadonbocsátja és hazajuttatja küldi vissza a fogságban levő egészségügyi személyzetet és a katonapapokat.

— **ELREKVIRÁLT LOVAK ÉS SZEKEREK VISSZAADASA.** Temesvár. A katonai összpontosítás részleges megszüntetésével kapcsolatban a földművesek visszakapják a katonaság által igénybevevett lovakat és szekereiket is. Az első 200 lóból álló szállítmány már meg is érkezett Temesvárra és további szállítmányok megérkezését várják. Popovici Virgil ezredes megyei prefektus kijelentette, hogy a mezőgazdasági munkálatokat minden rendelkezésre álló eszközzel előmozdítják.

— **70 MILLIÓ MUNKAÓRÁT FORDÍTOTTA A SZOMSZÉDI SEGÉLYAKCIÓN CÉLJÁRA A NÉMET NŐK.** A német női szervezetek nemcsak arról gondoskodnak, hogy a hadbavonult férfiak munkahelyét a háborús és egyéb életbevágóan fontos üzemekben megfelelően kiképzett nőkkel töltsék be. Ilyen célokra eddig aránylag kevés nőt alkalmaztak. Sokkal nagyobb és sokoldalubb az a munka, amelyet a német nők háziasszonyi és anyai hivatásuk teljesítése közben teljesen ingyenesen szociális terepen végeznek. A női szervezetek elsősorban a katonákra gondoskodnak tervszerűen. Egyedül június havában 122.000 ruhadarabot mostak ki a katonaság számára, 133 ezer darabot varrtak meg, 240.000-rek foltoltak, javítottak vagy kötöttek. A katonai konyhákban 13.000 német nő összesen 157.000 munkaórát töltött el sütéssel, főzéssel, mosogatással. Rengeteg munkát követelt a tábori postacsomagok összeállítás és feladása, a betegek, sebesültek és lábba-dozók ápolása, kórházi olvasószobák berendezése stb. Ebben a hónapban harminc német tartományból érkezett jelentések szerint még nagyobb munkát végeztek a „Deutsche Frauenschaft”-ba tömörült német nők. Az úgynevezett szomszédi segélyakció keretében például 333.000 asszony több, mint négy millió órán át dolgozott. 52.000 német nő 780.000 órán át a sokgyermekes családok háztartásában segédkezett, 46.000 nő 225.000 órán át a dolgozó nők háztartását tartotta rendben, 140.000 nő keréken 700.000 órán át a parasztesz családok háztartásában tevékenykedett, 23.000 nő 265.000 órán át az iparban és kereskedelemben segédkezett, 3500 nő keréken 100.000 órán át az elfoglalt szülők gyermekeiről gondoskodott, 66.000 nő pedig 2,78 millió munkaórával járult hozzá az aratás gyors befejezéséhez. A Deutsches Frauenwerk varrásokban 94.000 nő 840.000 óráig dolgozott, a gyermekágyas anyák és betegek ápolására pedig 20 ezer nő 250.000 órát áldozott. A háború kezdete óta csupán a szomszédi segélyakcióban körülbelül három millió német nő vett részt. Hogy ennek a hatalmas szociális tevékenységnek a méretéről fogalmat alkothassunk magunknak, szem előtt kell tartanunk, hogy ez a teljesítmény számokban kifejezve a legszerényebb becslések szerint is legalább 70 millió munkaórát jelent.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

ANGEL gyógyszerész. Piata Catedrala 16.
OMESCU gyógyszerész. Bulev. Regina Maria 16
KESZTENBAUM gyógyszerész. Strada Mărăsesti 69

A légionáriusok temesvári parancsnokságának legújabb közleménye

Temesvár. A legionáriusok temesvári parancsnoksága a következőket közli:

1. Egyetlen üzlet sem készíthet zöld inget és azok készítését újságokban sem szabad hirdetni a legionárius parancsnokság jóváhagyása nélkül. Az eddig jóváhagyás nélkül készített zöld ingeket a legionárius rendőrség elkobozta, de a tulajdonost, a napi árat megfizetve, kártalanította. A jövőben azonban már nem fizetnek kártalanítást, úgy hogy a kockázatot egyedül a tulajdonos viseli.

2. A zöld inget csak a temesvári parancsnokság engedélyével lehet viselni Temes-Torontál megye területén. Akikről kiderül, hogy előzetes engedély nélkül viselik a zöld inget, azokat átadják a rendőrhatalomnak. A zöld inggel rendelkező legionáriusok csak akkor viselik a zöld inget, ha erre utasítást kapnak.

3. Újból felhívjuk a közönséget és a cégeket, hogy a legionárius mozgalom nem gyűjt sem pénzt, sem más tárgyat. Ha valaki magát legionáriusnak mondva a legionárius mozgalom részére akarja gyűjteni, azt, jelentse nyomban a legionárius parancsnokságnak, amely a művegyetem díktóthonában működik. Telefon 44-80., vagy pedig közvetlenül a rendőrségnek.

4. Kéri, hogy az esetleg legionáriusokkal kapcsolatos panaszokat közöljék a parancsnoksággal, hogy megtehessek a szükséges intézkedéseket. A parancsnokság azonban kifejezést ad ama meggyőződésének, hogy legionárius nem követhet el olyan dolgot, amely ellenkezik a jóérzéssel és akik mégis elkövetnek illesmit, azok nem is lehetnek legionáriusok, hanem rosszakaratu, hitvány emberek. Ezek csak kompromittálni akarják a legionáriusok magas erkölcsi irányvonalát.

5. Ami a megye és város közigazgatási és gazdasági életére vonatkozó ügyeket illeti, a helybeli legionárius mozgalom nem avatkozik ezekbe mindaddig, amíg Bucurestiből erre utasítást nem kap. Ezért kéri a közönséget, hogy egyelőre ne halmozzák el a parancsnokságot panaszokkal, mert azokkal cél nem érnek. Megfelelő időben azonban teljes határozottsággal megförtéjük majd a közbelépés az összes zavaró körülmények radikális eltávolítására.

A temesvári legionárius parancsnokság.

Rádióműsor

— Romániai adászatok —

PÉNTEK, szeptember 20.

Radio România A rövid hullámon. 6.45: Rádiószolgálat. Radio România és Radio Bucuresti. 13.00: Közművelődési beszámoló. 13.15: Rádiózenekar. 14.00: Hírek. 14.20: A rádiókoncert folytatása. 14.45: Hírek. 20.00: Hírek. 20.15: Operaelőadás: Walkür Wagner-opera. A második felvonás után (22.25): Hírek. sport. 22.40: Hírek német és olasz nyelven. 23.20: Hírek angol és francia nyelven.

Budapest. 8.00: Hírek. 11.00: Hírek. 13.10: Szalonzenekar. 13.40: Hírek. 14.30: Ének. 15.30: Hírek. 17.15: Ruténnyelvű előadás. 17.45: Hírek. 18.00: Hírek szlovák és rutén nyelven. 19.20: Cigányzene. 20.15: Hírek magyar és román nyelven. 21.10: Zenekari hangverseny. 22.40: Hírek magyar, szlovák és rutén nyelven. 23.10: Táncczene. 24.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

SZOMBAT, szeptember 21.

Radio România A rövid hullámon. 6.45: Rádiószolgálat. Radio România és Radio Bucuresti. 13.00: Közművelődési beszámoló. 13.15: Zenekar. 14.00: Hírek. 14.20: Ének. 14.45: Hírek. 20.00: Hírek. 20.15: Egyházi zene. 21.00: Hírek. 21.15: Rádiózenekar. 22.00: Hírek. sport. 22.20: Hírek német és olasz nyelven. 22.30: Rádiózenekari hangverseny folytatása. 23.00: Zene. 23.30: Hírek angol és francia nyelven.

Budapest. 8.00: Hírek. 11.00: Hírek. 13.10: Zenekari hangverseny. 13.40: Hírek. 14.30: Lemezek. 15.30: Hírek. 17.10: Hírsági felőra. 17.45: Hírek. 18.00: Hírek szlovák és rutén nyelven. 18.15: Zongora. 19.15: Nép-dalok. 20.15: Hírek magyar és román nyelven. 20.25: Lemezek. 21.00: Vidám est. 22.40: Hírek magyar, szlovák és rutén nyelven. 23.10: Cigányzene. 24.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Táncclemezek. 1.05: Hírek.

Az alpesi vidék árvizkatasztrófáját a hirtelen hóolvadás okozta

Grenoble környékén ezer köbméter szikla omlott a vasuti sínekre

Grenoble. (Rador.) A Havas-ügnökség az Alpesek vidékén pusztító árvizkatasztrófáról a következő újabb részleteket közli:

Az Alpesek vidékére zúdult esőmennyiségén kívül a katasztrófát fokozta a hóolvadás, melyet a délkeleti meleg szél idézett elő. Különösen Haute Savoie, Savoie és Isere megyék szenvedtek súlyos károkat a szerencsétlenség következtében. Az országutak több helyen járhatatlanok, a villamosüzemek súlyos rongálásokat szenvedtek és számos tanya, fűrésztelép és lakóház víz alatt van. Az árvíz rengeteg állatot pusztított el és a hegyekről alázuduló víztömeg sokezer köbméter faanyagot,

gyökerestől kitépott fákat és nagymennyiségű deszkaanyagot sodor magával. Isere-megyében Alleverd község teljesen el van szigetelve, míg Pontcharre községet teljesen elárasztotta a Breda-folyó, amely Grenoble és Montmelian között átvágta az országutat is. Grenoble és Bourg Oisans között ezer köbméter szikla omlott le és eltorlaszolta a vasuti vonalat. A vasuti forgalom helyreállítása előreláthatólag több napot vesz igénybe. Ugyancsak Grenoble közelében az árvíz komolyan veszélyezteteti a gátakat, amelyeket már az 1937. évi árvizek is meggyengítettek. Az árvíz okozta kárt több millió frankra becsülik.

SPORT KÖZLÖNY

Az AAC pályán lebonyolításra kerülő hármas mérkőzés a kerületi bajnokság rajtjának főeseménye

Az alkerületi elsőosztályu bajnokság küzdelmei vasárnap kezdődnek meg és sportkörökben élénk érdeklődés nyilvánul meg a bajnokság rajtja iránt. Az AAC pályán hármas elsőosztályu mérkőzés kerül lejátszásra, amely méltán tart számot a nagy érdeklődésre. Délután háromnegyed 1 órakor az ATE és az Egyetértés csapatai csapnak össze a bajnoki pontokért és ezen a mérkőzésen az Egyetértés az esélyesebb az erősen meggyengült tornászok felett. Utána fél 3 órakor az AAC és az Olimpia jegénysége méri össze erejét és ez a kü-

delém nyitnak ígérkezik, de nyílt, heves küzdelmet ígér az AMTE és az Astra összecsapása is, amely fél 5 órakor kerül lebonyolításra.

Az Unirea pályán az Unirea az újdonsült elsőosztályu AMRA csapatát látja vendégül és az Unirea győzelme csaknem bizonyosra vehető. Az ötödik mérkőzés az Egyetértés pályáján kerül lejátszásra és itt a Tricolor és a Transilvania mérkőznek meg a bajnoki pontokért. Ez az összecsapás is nyílt küzdelmet és jó pontot ígér.

Az Electrica vendégszerepel vasárnap Aradon

A nemzeti bajnokság B) csoportjának mérkőzései során vasárnap az Electrica vendégszerepel Aradon és a Crisana CFR-el méri össze erejét. Az aradi csapat erre a mérkőzésre erősebb együtttest állít ki, mint amilyen Turnuseverinben szerepelt, de a győzelemre így is kevés a kijátás. A mérkőzést a Gloria pályán bonyolítják le délután 4 órai kezdettel.

O Az AAC összeállítás. Az AAC az Olimpia elleni vasárnapi mérkőzésre a következő csapatot állítja ki: Thaller—Precup. Eberlein—Miklósi, Zoller. Komjáthy—Fäder. Kozsnyica, Vass. Popa, Nikolin. Tartalék: Rékási III. A játékosok háromnegyed 2 órakor tartoznak a pályán megjelenni.

TEKESPORT

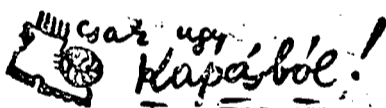
Ünnepélyes keretek között avatják fel a Transilvania új, kettős tekepályáját

Megírta az Aradi Közlöny, hogy a „Transsylvania” sportegyesület szombaton ünnepélyes külsőségek között avatja fel a str. Dorobantilor 9. sz. alatti új, szépen berendezett klubhelyiségét, ahol a teke-sport kedvelői és versenyzői számára a legkifünőbb kettős versenypályát építették meg. A teke-pálya és az új klubhelyiség felavatása alkalmából a sportegyesület elnöksége meghívta az aradi tekező sportegyesületeket a nagyszabásu, hangulatosnak ígérkező avatási ünnepségre. Így írásbeli meghívót kapott az Aradi Athlétikai Club, az Infrairea, Prietenii, Tricolor, Metal, Fortuna, Gutenberg és Rapid egyesület, amelyek kivétel nélkül szívélyesen ígérték meg az avatási ünnepségen való részvételt.

A „Transsylvania” sportegyesület a következő programot állította össze a pálya és klubavatás alkalmából: Szombat este nyolc órakor a görög keleti lelkes végzi a pályaszentelést s ezután kezdődik az avatási ünnepség és verseny. Tiszteletbeli dobások nyitják meg az aradi tekező sportolók számára az új pályát, amelyen ezalkalmi egyéni versenyek is lesznek az egyesület által kitűzött hat értékes fiztetdíjért. Ezután kezdődik a női egyéni verseny, amelynek győztese három szép fiztetdíjat kapnak. A hatos csapatverseny három selyemzászlóért folyik majd a különböző egyletek versenycsapatjai között.

A pályaavató versenyek vasárnap este kilenc órakor zárulnak, amikor este fél tíz órakor pontosan megkezdődik a bankett, amelynek keretében tartják meg a díjkiosztást és az üdvözítő beszédek is.

A kifünő teke-versenypálya és az új egyesületi helyiség felavatása alkalmából meg kell emlékezni Páscu Gheorghe egyesületi elnök fáradhatatlan, jelkes munkásságáról. A klub- és pályavá-ó verseny iránt az aradi tekező sport kedvelői, barátai körében, általános és nagy érdeklődés nyilvánul meg.

ALBU, a Venus válogatott hátrvédjátékosa több A) ligás egyesülettől kapott ajánlatot, amelyek edzőjükknek szeretnék Albut megnyerni. Albu még nem döntött, hogy melyik ajánlatot fogadja el.

ATHANASOFF bulgár játékevezető, akit a bucurestii román—jugoszláv B) válogatott csapatok mérkőzésének levezetésére kértek fel, közölte az F. R. F. A-val a bulgár szövetség utján, hogy a meghívást elfogadja.

BUCURESTI-BEN a Sp. Studentesc csapata tegnap edzőmérkőzést bonyolított le a B) ligás Turda ellen és a mérkőzés 3:3 (3:1) arányban döntetlenül végződött. A diákcsoport góllal Barbulescu, Gica Popescu és Constantinescu-Grecu szerezték.

Björn Borg öt bajnokságot nyert Svédországban

Stockholm. Björn Borg, a kiváló svéd uszóbajnok a svéd uszóbajnoki versenyen egymaga öt bajnokságot nyert, közülük többet egészen kiváló eredménnyel. Björn Borg eredményei a következők: 100 m. gyorsuszás: 1 p. 01 mp., 200 m. gyorsuszás: 2 p. 16.7 mp., 400 m. gyorsuszás: 5 p. 02.8 mp., 1500 m. gyorsuszás: 20 p. 35.8 mp., 100 m. hátuszás: 1 p. 12.2 mp.

O JÓ EREDMÉNYEK A JAPAN USZÓBAI-NOKI VERSENYEN. A japán uszóbajnoki versenyen jó eredményeket értek el a japán uszók. A főbb eredmények: 200 m. melluszás: Hamuro 2 p. 43 mp., 400 m. gyorsuszás: Miamoto 4 p. 50 mp., 1500 m. gyorsuszás: Tanaka 19 p. 31 mp.

KOZGAZDASÁGI KOZLÖNY

Tárgyalások folynak a földművelésügyi miniszteriumban a szőlők hektár-illetékének csökkentéséről

Közel kétszáz hektárnyi területen irtották ki a direkttermő szőlőket

Bucurestii jelentés szerint a földművelésügyi miniszteriumban működő bizottság, mely a szőlészeti alapot kezeli, eddig 733 kérvényt tárgyalt le a direkt-termő szőlők megváltására, illetve ezeknek a szőlőknek kiirtására vonatkozóan. Ezeket a kérvényeket kivétel nélkül jóváhagyták. Ennek megfelelően a miniszterium utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy azokat a területeket, ahol a direkttermő szőlőt kipusztították, mentesítsék a szőlészeti adó alól.

A közeljövőben az említett bizottság újabb 300 hasonló kérvényt tárgyal le. A földművelésügyi miniszteriumnak elhatározott szándéka az eddigi megkezdett tevékenység folytatása azzal a céllal, hogy teljesen és véglegesen kiirtsák a direkttermő szőlőket, amelyek

az ország szőlőgazdaságának már eddig is annyi kárt okoztak.

Ami a nemes szőlők után fizetendő hektár-illetéket illeti — Bucurestii jelentés szerint — megbeszélések folynak ennek az illetéknek csökkentésére, illetve arra vonatkozóan, hogy — ha a csökkentés nem lenne végrehajtható — haladékos adianak a hektárilleték kifizetésére a gazdáknak. A kérdést a földművelésügyi miniszterium és a pénzügyminiszterium együttesen tanulmányozza.

A szőlészeti alapot kezelő miniszteriumi bizottság adatai szerint a szőlővédelmi törvény megjelenése óta 172,8 hektár területen irtották ki a direkttermő szőlőt, összesen 710 tulajdonos szőlőjében.

Megszüntették több árucikk kiviteli illetékét

Antonescu Ion tábornok államvezető, miniszterelnök rendelet-törvényt írt alá, amelynek értelmében a 398—1940. számú királyi dekrétum alapján életbeléptetett kiviteli illetékeket hatálytalanítják.

Ezek a kiviteli illetékek a következő árucikkekre vonatkoznak:

Bab, borsó és lencse (288. számú vámtétel),

len-mag (315. számú vámtétel), kendermag (316. számú vámtétel), repcemag (319. számú vámtétel), mustármag (321. számú vámtétel), szójabab (327. számú vámtétel), olajpogácsa és olajpogácsaliszt (360. számú vámtétel).

A fenti rendelkezés 1940. szeptember 17-iki hatállyal lépett életbe.

Közel egymillió tonna gabonát szállított ki Románia az év első hét hónapjában

Az exportált mennyiségnek több mint a felét Németország vette át — Az ország egész külkereskedelme a tengelyhatalmak felé tolódott át

Érdekes adatok jelentek meg Románia külkereskedelméről 1940. első hét hónapjában. Ezek az adatok megvilágítják a háború kihatásait úgy a román áruk külföldi értékesítésében, mint a külföldi áruk beszerzési lehetőségei tekintetében. Eszerint az árubehozatal január elseje és augusztus elseje között 352.605 tonna volt a múlt évi 502.367 tonnával szemben, míg a behozott áruk értéke 17 milliárd 383 millió lei volt a tavalyi 14 milliárd 389 millióval szemben. Ezek a számok megmagyarázzák, hogy egyrészt miért hiányoznak a külföldi áruk a romániai piacon, másrészt pedig azt, hogy mennyire megdrágultak az import-árúk. A kivitel terén Románia ezalatt a hét hónap alatt 3.607.333 tonna súlyú és 24 milliárd 193,5 millió lei értékű árut exportált a tavalyi 4.712.597 tonna súlyúval és 14 milliárd 815,1 millió lei értékkel szemben, vagyis a kivitel mennyiségileg visszaesett, de értékben meghaladja a tavalyit, aminek az a magyarázata, hogy csak a petroléumtermékek értéke megháromszorozódott egy év alatt. A pénzügyminisztérium statisztikai osztálya által összesített adatok legérdekesebb fejezete azonban mégis az, amely azt mutatja, hogy a gyenge termés ellenére és míg más országok komoly nehézségekkel küzdenek a saját ellátásuk tekintetében, Románia ebben az évben is közel egymillió tonna mennyiségű gabonát szállított ki külföldre és még maradtak is készletek tavalyról. A gabonaexportőrök szövetségének havonkénti kimutatása szerint Románia 1940. első hét hónapjában a következő gabonamennyiségeket exportálta (zárlatban az 1939. első hét hónapjában kivitt mennyiségek): buza 378.714 tonna (586.107), tengeri 441.448 tonna (363.107), árpa 29 tonna (74.618), rozs 60.506 tonna (24.923), korpá 12.389 tonna (1.093), bab 1030 tonna (8.442), borsó 2.82 tonna (8.278), szójabab 12.463 tonna (695), tökmag 11.526 tonna (6.524), napraforgómag 2.134 tonna (26.866), olajpogácsa

16.925 tonna (44.874), összesen 046.522 tonna (1.165.628 tonna.) Az adatok szerint tehát egyes gabonafélékben Románia az idén még többet szállított ki, mint a múlt évben. A kivitt felvevőpiac a következő volt: Németország 497.398 tonna, vagyis az export fele, Olaszország 162.952, Anglia 121.385, csehszlovákia 29.424, Magyarország 29.279, Görögország 24.365, Svájc 22.777, Spanyolország 16.673, Szlovákia 12.149, Dánia 10.204, Málta 10.082, egyéb országok 9834 tonna. Ezek a számok is azt mutatják, hogy Románia külkereskedelme a tengelyhatalmak felé tolódott el, elsősorban Németország és a német fennhatóság alatt álló területek felé. Az ország bevitelében a német áru 1940. júliusában 51,71%, míg a kivitelben a Németországba irányuló export 66,44 százalékot foglalt el, az ország tehát a legnagyobb árucseréforrást Németországgal bonyolította le. Közvetlenül utána ebből a szempontból a csehszlovákia következik. A külkereskedelmi mérleg ez év júliusában 1 milliárd 424 millió 201 ezer lejjel aktív volt.

— SZLOVÁK KERESKEDELMİ KÜLDÖTT-SÉG UTAZIK MOSZKVA. Pozsonyi jelentés szerint az orosz-szlovák kereskedelmi tárgyalások előkészítő megbeszélései befejeződtek. A közeljövőben szlovák küldöttség utazik Moszkvába a tárgyalások lefolytatása végett.

— SZEPTEMBER 30-IG KELL BEADNI AZ ADOAMNESZTIA IGÉNYBEVÉTELÉRE VONATKOZÓ NYILATKOZATOKAT. Az aradi kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy az 1940. augusztus elsején megjelent adóamnesztia-törvényben megállapított határidőt szeptember 30-ig hosszabbították meg. Így tehát mindazok, akik az adóamnesztiát igénybe akarják venni, szeptember 30-ig adhatják be azon nyilatkozatukat, amelyben ez irányú szándékukat közlik. Az amnesztiát azonban ezek is csak akkor élvezhetik, ha a törvény által megállapított összeget ugyancsak szeptember 30-ig lerójják.

Mentesítik a behozatali illeték alól a traktorokat

A munkáskéz, valamint az igavonó baromhiányra való tekintettel a földművelésügyi miniszterium elhatározta az országban levő traktorok számának gvarapítását. Ennek érdekében eljárnak a pénzügyminiszteriumban, amelynek hozzájárulását kérik ahhoz, hogy a vásárlásra kerülő traktorokat vámmentesen hozhassák be az országba. Ezt a kedvezményt előreláthatólag úgy az állami mint a magánrendelések élvezik majd.

Határozott fejlődést mutatnak Németországnak Délkelet-európai váio kereskedelmi kapcsolatai

Az utóbbi tíz esztendőben erőteljesen fejlődtek a Németország és a délkelet-európai államok közötti kereskedelmi kapcsolatok. Erre a fejlődésre vonatkozóan a közelmúlt napokban érdekes kimutatás jelent meg, amelyet az alábbiakban ismertetünk:

Délkelet-európai államok:	Németország részvétele a délkelet-európai államok kereskedelmében (százalékban kifejezve)			
	Behozatal		Kivitel	
	1929	1939	1929	1939
Fulgária	22,2	51,9	29,9	58,9
Görögország	9,4	28,8	23,2	38,5
Románia	24,1	36,8	27,6	26,5
Jugoszlávia	15,6	32,5	8,5	35,9
Magyarország	20,0	29,5	11,7	27,7
Törökország	15,3	47,1	13,3	32,9

Az árucserének ez a fejlődése azzal magyarázható, hogy a mezőgazdasági államok termékelnek a német ipari termékekkel való kicserélése élénk gazdasági kapcsolatokra nyújt lehetőséget.

— VISSZATÉRT ANKARÁBÓL A ROMÁN KERESKEDELMİ KÜLDÖTT-SÉG. Isztanbulból jelentke a román kereskedelmi küldöttség, amely Ankarában a román-török árucserére kérdésről tárgyalt, visszatért Bucurestibe. A küldöttség tagjai a további tárgyalásokkal kapcsolatban az új kormány utasításait kérik.

— A KÖNYVKERESKEDESEK ZARÓRÁJÁNAK MEGHOSSZABBÍTÁSA. Az aradi kereskedelmi és iparkamara közli, hogy a munkajogi miniszter 43.945—1940 számú rendelkezése értelmében a könyvkereskedések a szeptember 15-től október 1-ig terjedő időszakban este egy órával tovább tarthatnak nyitva, azzal a feltétellel, hogy alkalmazottaiknak a túlóráért megfizessék.

— MEGSZÜNTETTÉK OLASZORSZÁGBAN A ROMÁNIABA IRANYÍTOTT ÁRUK KÜLÖNLEGES ELLENŐRZÉSÉT. Római jelentés szerint a pénzügyminiszterium rendeletet adott ki, amelynek értelmében megszüntetik a Romániába küldött áruk különleges ellenőrzését és erre való tekintettel már nem szükséges, hogy ezeknek a szállításoknak esetében a számlákat és a devizabizonylatokat egy meghatalmazott pénzügyminiszteri kámtanóza.

— A BÉLYEGTÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSÁT KÉRİK A TEMESVARI KERESKEDŐK. A Kereskedelmi Testületek Szövetsége emlékiratban üdvözölte Crețianu Gheorghe új pénzügyminisztert, aki, mint a Banca Romaneasca volt vezérigazgatója alaposan ismeri a kereskedővilág bajait és panaszeit. Az emlékiratban a szövetség utal arra, hogy egy újabb pénzügyi rendelkezés szerint az 1000 leinél kisebb összegű számlák összege 1000 leire felkeresítendő és a bélyegilleték ilyenformán 100 lei után fizetendő, ami kisebb összegeknél aránytalanul magas százaléknak felel meg. Kéri ezért, hogy a pénzügyminiszter állítsa vissza a régi rendet, amely szerint az 1000 leinél kisebb összegű számlák a legközelebbi százazs egységre kerestendők fel. Tekintettel arra, hogy a postautalványok és postacsekkek különleges-törvények értelmében bélyegmentességet élveznek, kéri a bélyeg-törvény ama rendelkezésének megsemmisítését, amely szerint a postán vagy csekk útján érkezett összegek után is bélyeges nyugtát kell adni.

— NAGYSZEBENBE KÖLTÖZTETTÉK A KOLOZSVARI MIKRO-BIOLOGIAI ÉS SEROLOGIAI INTÉZETEKET. Bucurestii A földművelésügyi miniszterium hivatalosan közli, hogy a kolozsvári mikro-biológiai és serológiai intézeteket Nagyszebenbe helyezték át. Mindazon kis- és nagygazdaságok, állami intézmények, katonai és polgári hatóságok, amelyek ettől az intézménytől, Kolozsvárról szereztek be oltóanyagokat és egyéb gyógyszereket, most Nagyszebenből kérelmezhetik a szállítást. Ugyancsak hivatalosan közli a miniszterium, hogy úgy a katonai hatóságok, mint a polgári lakosság számára a különböző vizsgálatokat ezek az állami intézmények ingyenesen végzik.

Legújabb jelentéseink:

A kenti herceg közelében robbant fel egy bomba

London. (Rador.) Az angol királyi pár szervezetei tagjaival. Ugyancsak londoni jelentés közli, hogy csütörtökön egy időre beállított bomba 25 méternyire attól a helytől robbant fel, ahol a kenti herceg helyszíni szemlét tartott.

Marokkó hűségét fejezte ki a Pétain-kormány iránt

Clermont Ferrand. (Rador.) Pétain tábornagy, a Revue des Deux Mondes című folyóiratban cikket írt a jövő társadalom politikájáról. Cikkében azt hangsúlyozza, hogy a szónemes értelmében vett politikának nem a népkihasználása, hanem a nép szolgálatára a célja. Ez a politika nem akarja félrevezetni a népet, hanem arra törekszik, hogy felébressze a néplelkiismeretét és gondolkodásra készítse a népet. Akkor pedig, amikor a nép jogairól beszél, nem felejt el megemlíteni a kötelezettségeket sem. Pétain hangsúlyozza cikkében, hogy az új francia kormány néhány hét alatt olyan munkát végzett el és olyan kötelezettségeket vállalt, amelyek megoldását a harmadik birodalom kormányai meg sem merték kísérelni.

Vichy. (Rador.) A marokkóiak részéről

Pétain tábornagy jelentős összeget kapott ajándékba annak kifejezéséül, hogy a marokkóiak hűek az anyaországhoz és annak kormányához. Ebből az összegből 200 ezer frankot a hadifoglyok segélyalapjához utaltak át azzal a céllal, hogy abból a hadifoglyok részére csomagokat küldjenek.

Kiutalták a szeptemberi fizetéseket és nyugdíjakat

Bucuresti. Ion Anonescu tábornok, miniszterelnök, államvezető ma aláírta a szeptemberi nyugdíjak és fizetések kiutajásáról szóló végzést, e célból a rendes költségvetésből 1 milliárd 688 millió lejt utajványozott. A fizetések és nyugdíjak folyósítása szeptember 20 és október 10 között megy végbe.

Erdélyi körútra utazott Teleki Pál gróf magyar miniszterelnök

Budapestről jelentik: Teleki Pál gróf magyar miniszterelnök csütörtökön hosszabb erdélyi körútra indult. Utazása miatt a parlament összehívását a jövő hét csütörtökére halasztották.

Budapest. A Capitala című bucaresti lap jelenté, hogy csütörtökön Budapesten minisztertanács volt, melyen az erdélyi kérdésekkel foglalkoztak.

A gabonakereskedelem szabadságáról hivatalos közlemény jelent meg

Bucuresti. A nemzetgazdasági miniszterium gabonakereskedelmi osztálya hivatalosan közli, hogy a gabonavásárlás nem monopólium, ennél fogva mindenkinek jogában áll gabonát vásárolni, ha az előírt árakat betartja. Minden kihágást vagy a törvénytől való eltérést a leghigorubb büntetnek.

Dél Dobrudzsa átadása

Szófia. Dél Dobrudzsa átadása szeptember 21-én délelőtt kilenc órakor kezdődik. Erre az időre rendkívüli ülésre hívták össze a bolgar képviselőházat. A kormány Dél Dobrudzsa céljaira egy millió levt szavazott meg.

Guy la Chambre francia légügyi miniszter visszatér Franciaországba

Bern. (Rador.) A Stefani-ügynökség tudósítójának Vichyből szerzett értesülése szerint Guy la Chambre volt légügyi miniszter állítólag repülőgépen eladult Amerikából Franciaország felé azzal a céllal, hogy a bírói hatóságok rendelkezésére álljon.

APRÓHIRDETÉSEK

ALKALMAZÁST KERES

Inkasszáns állást keres garanciával, perfekt román, magyar nyelvtudással, esetleg más állást is vállal. Cim a kiadóban. 4636

ALKALMAZÁST NYER

Bejárónő felvétetik. Str. Metianu 14-a. I. emelet. 4658

Intelligens német kisasszonyt gyermekek mellé felveszek. Cim a kiadóban. 4656

Kifutót, megbízható, keresek. Cim: Mencer-konfekció, Fischer Eliz-palota.

Szakképzett vaskereskedősegédet keresek vidékre, mielőbbi belépésre. Cim a kiadóban. 4659

Kifutó és egy fiatal szolga felvétetik. Virg. Hotoran 5, péküzlet. 4651

Házvezetőnőt, aki a főzést, takarítást három személyre vállalja, azonnalra keresek. Cim a kiadóban. 4654

LAKÁS

Keresek november elsejére 5-6 szobás magánházat bérebe, esetleg megvételre. Cimeket ármejelöléssel a kiadóba. „5 szobás” jeligére. 4663

Új villában egy és kétszobás, összkomfortos modern lakás október elsejére kiadók. Eroul Necunoscui 7 4610

Háromszobás uccai lakás, fürdő és előszobával, a központban november 1-re kiadó, kertés udvar. Str. Trib. Buteanu No 5

Kétszobás lakás olcsón kiadó. Str. Marasesti 6. sarkon. 4604

Magánház, 3 szoba, fürdőszoba kerttel, október elsejére kiadó. Megtekinthető: 4-6-ig. Cim: Alex. Gavra 24.

Két szoba, konyha, fürdőszobás lakás azonnal kiadó, esetleg kert és jószágu dvarral. Ugyanitt zongora eladó. Dobanilor 32. sz. 4653

VÉTEL — ELADÁS

50 feles népsorsjáték! Huzás minden nap. Kapható a GOLDSCHMIDT-bankban. 4602

Friss dunai hal érkezett (harsa, esuka, süllő)

Lutwak és Abramovici
Telefon 18-04.

Fehér falimosdó eladó. Cim a kiadóban.

Butorait, eladó dolgait megvesszük magas árrban Tempo, Palatul Fischer Eliz. Zalogcéduláját olcsón továbbítjuk. Előleget nyújtunk. 4601

Gyermekkoszt megvételre keresek. Cim: Burján, Str. Graniceilor 10 4654

Ping-pong-asztal eladó. Megtekinthető Clubul Macelarilor. Str. Ep. Ciorogariu 8. 4661

Cserépkályhák gyári áron kaphatók. Bul. Reg. Ferdinand 63-65. Müller üvegesnél érdeklődni. 4666

Modern ebédlő. Lengyel-gyártmány nagyon jó állapotban eladó. Mateescu mérnök, Episcopiei 9. Megtekinthető naponta 11-13 óra között. 4660

Kilógéstalan. Szepessy-féle gyermekkoszt. kis Wertheim-kassza, tölgy ebédlő-asztal, hat új szék, lámpa eladó. Cim a kiadóban. 4667

Olcsó, lakkozott kombinált szoba eladó. Cantacuzino 38. 4668

20 hektoliter kitünő minőségű magyar-rádi bor eladó. Cim a kiadóban.

Kombinált szobát megvételre keres Polgár-könyvüzlet. 4657

Készpénzért

keresek megbízóim részére modern szobabrendezéseket és egyes bútordarabokat, keleti helyben készített perzsaszőnyegeket, gyári szőnyegeket, ezüst- és dísz tárgyakat. Ajánlok perzsaszőnyegeket, butorokat stb.

Salgóné bizományi üzlet, Calea Banatului 2.

INGATLAN

Eladó Arad, Str. Romul Velicju 17-b. sz. ház. Bövebbet a kiadóban. 4652

Többiakásos ház, teljesen felszerelt vendéglővel, táncteremmel eladó. Muresel, Str. Reg. Carol 61. 4670

Eladó ház. Orvosnak, ügyvédnek nagyon alkalmas, masszív egyemeletes ház, kitünő helyen, kétmillióért eladó. Cim a kiadóhivatalban.

KÜLÖNFÉLÉK

Bérbeadó 43 hold szántó és 200 hold erdei legelő f. évj október 1-től. Felvilágosítást ad dr Vitos ügyvéd. 4648

Jóforgalmu, bevezetett üzletet vagy vállalatot átvennék.

Cim: Háztulajdonos, Str. Oituz 151a., a delelőtti órákban.

HA TSCHKEK

Ingatlanforgalmi iroda Arad B.I. Carol 46. (lakás ugyanott) Telefon 16-95. clonyos ajánlatai: (Árak ezrekben!) 3200: Körúti luxusbérlés — 3000: Horia-u.-nál több nagy lakás, 1000 öl kert, jó hozam. — 2750: Piacéri emeletes, egyharmad részben új bérlés, jó lakáselosztás, 10% jöv. — 2500: Főpostánál, modern, új emeletes bérlés 7 összkomfortos, közepny lakás, 200 ezer jöv. — 2000: Színháznál emeletes 1x7, 4x3 sz parkett, fürdősz. garageok 2 kis lakás, nagy park. jó jöv. — 1950: Fehér keresztnél emeletes, 4x3 sz, fürdősz. 6x2 sz. telj lakás, nagy jöv. — 1800: Főtér mellett, villánygyedben emeletes bérvilla, 200 öl kert. — 1700: Ref. templomnál telereszben új emeletes bérlés 3x2, 4x1 sz. mind előfürdősz., parkett, nagy kert, jó jöv. — 1500: Püspökségnél 3 és 2. sz. összkomfortos lakások, nagy kert. — 1200: Dir. CFR-nél 3x3 sz. fürdősz. 5x2, 3x1 sz. telj, lakás nagy jöv. — 1000: Belv. új, 3x2 sz., új, összkomfortos. — 975: Körúti cottage-villa. — 920: Új Társ bizt.-nál emeletes 1x4, 2 es 1 sz. compl. lakások, házm. lakás, terraszok, kert. — 850: Rendőrségnél új, 3 sz. parkettás, fürdősz. 7 kis lakás, jó jöv. — 800: Közkórháznál főúti 2x4, 1x1 sz. mind parkett, fürdősz., val. — 750: Belv. összkomfortos cottagevilla. — 730: Belv. emeletes 1x2, 3x1 sz., fürdősz.-kal, kert. — 700: Főtér mellett 1x3, 2x2 sz. fürdősz., parkettás, 300 öl kert. — 650: Ref. templom táján 2x2 sz. fürdősz. 4 kis lakás, 500 öl kert, jó jöv. — 600: Gyermekórháznál 3 sz. családi ház, parkett fürdősz., külön kis lakás, park. — 550: Alománál fél-emeletes, 3 sz. parkett villa, szuterén üzem, udvari 1x2, 2x1 sz lakás 300 ölnyi gyümölcsös. — 450: Hidfőnél 4 és 2 sz. telj, lakás, nagy kert. — 380: Sagunában 3 lakás, 360 öl kert — 350: Új bérlés 1x2, 3x1 sz. telj lakás 10% jöv., beköthető viz. — 325: Viaduktánál új, 4 lakásos, modern. — 300: II. ker. ben sarokház 3 és 1 sz. telj lakás, dince. — 280: Perneaval, nagy kertés, 3 sz. villaszerű. — 230: U. o. 5 lakás. 10% jöv. — 220: Saguna mellett 2 sz. előfürdősz. helyiség, 3 60 öl kert. — 200: Megállónál 5 lakásos sarokház telekárban, 150: Belv. 2 lakásos nagy front, telekárban. — 120: 3 sz., 190 öl kert. — Telkek, földek, szőlők, városközti csereingatlanok.

Őszi kabátokat, ruhákat fest, tisztít, szépen és utányos áron Markovits Károly Str. Duca 7.